

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Економічний факультет
(назва інституту, факультету)

Обліку і аудиту
(повна назва кафедри)

Бакалаврська робота

на тему

**“Організація і методика обліку та аудиту реалізації
продукції у сільськогосподарських підприємствах”**

Виконала: студентка 2 курсу, групи ООз(ст)21
напряму підготовки (спеціальності)
071 Облік і оподаткування
(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

Торб'як Христина Вікторівна
(прізвище та ініціали студента)

Науковий керівник Савка М.В.
(прізвище та ініціали)

Рецензент доцент Мацола М.М.
(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ - 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ	5
1.1. Суть організації обліку реалізації продукції.....	5
1.2. Нормативно-правове і літературне забезпечення організації обліку та аудиту реалізації продукції.....	10
1.3. Методика дослідження обліку та аудиту реалізації продукції.....	15
 РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ У ПРИВАТНОМУ ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ “ПОТОЧИЩЕ”	18
2.1. Організація обліку реалізації продукції у фермерському господарстві.....	18
2.2. Методичні особливості обліку реалізації продукції.....	22
2.3. Методика аудиту реалізації продукції.....	32
 РОЗДІЛ 3. МЕХАНІЗМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ У ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	41
3.1. Напрями вдосконалення організації обліку реалізації сільськогосподарської продукції.....	41
3.2. Удосконалення обліку реалізації продукції при використанні комп'ютерних технологій.....	46
 ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	61

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

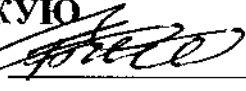
Інститут, факультет Економічний

Кафедра Обліку і аудиту

Освітній рівень Бакалавр

Напрямок підготовки (Спеціальність) 071 Облік і оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри 

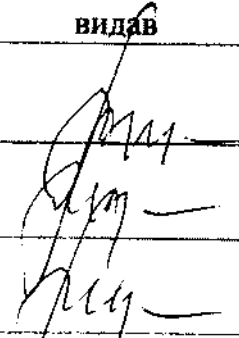
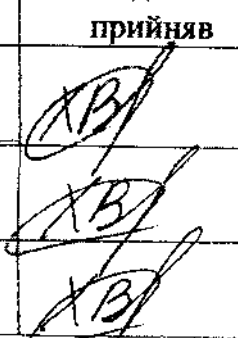
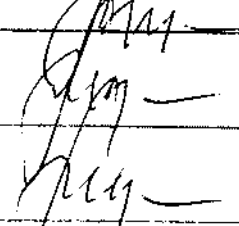
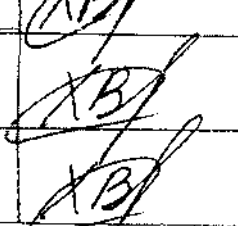
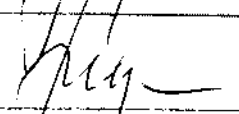
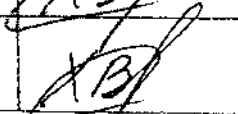
Баланюк Іван Федорович

10 жовтня 2019 р.

З А В Д А Н Н Я
НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ
СТУДЕНТУ
Торб'як Христина Вікторівна

1. Тема роботи “Організація і методика обліку та аудиту реалізації продукції у сільськогосподарських підприємствах”, керівник роботи викладач кафедри обліку і аудиту Савка М. В. затверджені наказом університету від 05.05.2020 р. № 2.
2. Строк подання студентом роботи 15.05.2020 р.
3. Вихідні дані до роботи_на прикладі фінансово-господарської діяльності ПФГ “Поточище”.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
 - дослідити теоретичну суть процесу реалізації сільськогосподарської продукції;
 - проаналізувати нормативно-правове забезпечення у сфері обліку та аудиту реалізації сільськогосподарської продукції;
 - проаналізувати виробничо-господарську діяльність у досліджуваному сільськогосподарському підприємстві;
 - дослідити стан обліку та аудиту реалізації сільськогосподарської продукції у досліджуваному підприємстві;
 - запропонувати шляхи вдосконалення організації обліку реалізованої продукції у сільськогосподарському підприємстві.
5. Перелік графічного матеріалу: у роботі повинні міститись рисунки та таблиці.

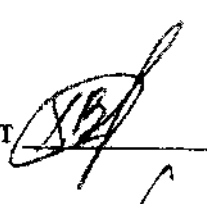
6. Консультанти розділів роботи.

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
№1	викладач кафедри обліку і аудиту Савка М. В.		
№2	викладач кафедри обліку і аудиту Савка М. В.		
№3	викладач кафедри обліку і аудиту Савка М. В.		

7. Дата видачі завдання 13.10.2019 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розділ 1. Теоретичні засади обліку та аудиту реалізації продукції в аграрному секторі	17.02.2020 р.	
2	Розділ 2. Організаційно-методичні особливості обліку та аудиту реалізації продукції у Приватному фермерському господарстві "Поточище"	16.03.2020 р.	
3	Розділ 3. Шляхи вдосконалення організації обліку реалізації продукції у сільськогосподарському підприємстві	17.04.2020 р.	

Студент  Торбях Х. В.

Керівник роботи  Савка М. В.

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

ВІДГУК

наукового керівника
на бакалаврську роботу ООЗ -41
Торб'як Христини Вікторівни

на тему: **“Організація і методика обліку та аудиту реалізації
продукції у сільськогосподарських підприємствах”**

Актуальність теми зумовлена тим, що працюючи в умовах ринку і конкуренції, власник сільськогосподарського підприємства змушений постійно аналізувати свою діяльність та приймати своєчасні рішення щодо раціоналізації торговельних процесів, зниження затрат, пов'язаних із реалізацією продукції, підвищенням якості товарів, збільшенням рентабельності. Саме облік та аудит реалізації продукції є неминучим етапом під час прийняття управлінських рішень та займають одне з провідних місць в системі управління сільськогосподарського підприємства та його конкурентоспроможності.

На підставі вищезазначеного метою виконання випускної роботи є дослідження економічного змісту реалізації продукції, сучасного стану обліку та аудиту реалізації у сільськогосподарських підприємствах, а також окреслення напрямів стосовно його вдосконалення. Об'єктом дослідження обрано Приватне фермерське господарство “Поточище”.

У першому розділі “Теоретичні засади обліку та аудиту реалізації продукції в аграрному секторі” узагальнено теоретичні, нормативно–правові та літературні основи обліку та аудиту реалізації продукції, а також методологію її дослідження.

У другому розділі “Організаційно-методичні особливості обліку та аудиту реалізації продукції у Приватному фермерському господарстві “Поточище” висвітлено організацію і методику обліку та аудиту реалізації продукції на досліджуваному підприємстві.

У третьому розділі “Шляхи вдосконалення організації обліку реалізації продукції у сільськогосподарському підприємстві” наведено напрями вдосконалення організації обліку реалізації сільськогосподарської продукції із врахуванням сучасних комп’ютерних технологій.

Загальний висновок: дипломна робота Торб'як Христини Вікторівни на тему: “Організація і методика обліку та аудиту реалізації продукції у сільськогосподарських підприємствах” є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, має наукову і практичну цінність, за змістом та оформленням відповідає вимогам МОН України, а її автор заслуговує на присвоєння кваліфікації економіста за освітнім рівнем “бакалавр” за спеціальністю 071 – “Облік і оподаткування”.

Науковий керівник:
викладач

“13” 05 2020 р.



М.В. Савка

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

РЕЦЕНЗІЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ

на бакалаврську роботу ООз -41

Торб'як Христини Вікторівни

на тему: **“Організація і методика обліку та аудиту
реалізації продукції у сільськогосподарських підприємствах”**

В умовах переходу до ринкових відносин, коли централізована система управління відійшла в минуле, економіка України потребує підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств. Ринкова система вимагає принципово нових моделей господарювання та виробництва продукції, які ґрунтуються на саморегулюючих ринкових відносинах та різноманітності форм власності. Для будь-якого суб'єкту виробництва недостатньо лише суто налагодженого ефективного процесу виробництва, а необхідно вчасно і основне за вигідними цінами реалізувати вироблену сільськогосподарську продукцію.

У процесі становлення ринкової економіки відбувається процес укріплення та зміцнення позицій сільського господарства на світовому продовольчому ринку. Виходячи із предмету своєї діяльності сільськогосподарські підприємства носять як економічний, так і важливий соціальний ефект, який полягає у задоволенні потреб у продукції, роботах, послугах споживачів; забезпеченні раціонального використання наявних матеріальних, трудових, фінансових ресурсів; впровадження досягнень науки і сучасних технологій, передового досвіду і на цій основі забезпечення конкурентоспроможності підприємства; вирішення питань матеріального і соціального забезпечення працівників. Створення нових організаційних форм

потребує розробки нових підходів особливо до організації і методики обліку та аудиту реалізації продукції, оскільки, дані системи повинні бути надійним джерелом інформації для прийняття виважених оперативних та стратегічних управлінських рішень.

Актуальність теми зумовлена тим, що працюючи в умовах ринку і конкуренції, керівництво сільськогосподарського підприємства змушене приймати своєчасні рішення щодо раціоналізації процесів обліку та аудиту реалізації, зниження затрат, пов'язаних із реалізацією продукції, підвищенням якості, збільшенням рентабельності. Саме облік та аудиту процесу реалізації у сільськогосподарських підприємствах потребує впорядкування операцій з продажу продукції з можливістю аналітичної та синтетичної деталізації для організації контролю та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Метою бакалаврської роботи є дослідження економічного змісту реалізації продукції, сучасного стану бухгалтерського обліку та аудиту реалізації продукції у сільськогосподарських підприємствах, а також окреслення напрямів стосовно його вдосконалення із застосуванням комп'ютерних технологій.

Загальний висновок: бакалаврська робота Х. В. Торб'як на тему: “Організація і методика обліку та аудиту реалізації продукції у сільськогосподарських підприємствах” є самостійно проведеним науковим дослідженням, має наукову і практичну цінність, за оформленням відповідає вимогам МОН України, а її автор заслуговує на присвоєння кваліфікації економіста за освітнім рівнем “бакалавр” за спеціальністю 071 – “Облік і оподаткування”.

Рецензент:

к.е.н., доцент

М. М. Мацола

“___” _____ 2020 р.

ВСТУП

Актуальність теми. Становлення в Україні ринкової економіки, наростання глобалізаційних та інтеграційних процесів спричинили до розвитку сільського господарства. Кризовий період розвитку вітчизняного АПК залишився в минулому і на сьогодні постає проблема укріплення та зміцнення його позицій на світовому продовольчому ринку. З однієї сторони цьому сприяє природно-ресурсний потенціал України, а з іншої – кон'юктура, що склалася на світовому ринку продовольства.

Цінність сільськогосподарської продукції полягає в тому, що вона є джерелом відновлення енергії для кожної людини, тому її виробництво носить не лише суто економічний, але й важливий соціальний ефект.

Слід відмітити, що у ринковій економіці для активного розвитку будь-якого суб'єкту виробництва недостатньо лише суто налагодженого ефективного процесу виробництва, а необхідно вчасно і основне за вигідними цінами реалізувати вироблену сільськогосподарську продукцію. За цих умов актуальності набуває питання обліку реалізованої продукції у агроформуваннях різних типів, зокрема у фермерських господарствах, які на сьогодні для держави є стратегічними виробниками сільськогосподарської продукції на ринку.

Організація бухгалтерського обліку, який включає в себе реалізацію, а саме продаж продукції від діяльності сільського господарства, відображення доходів і витрат, ПДВ, фінансових результатів є найважливішою частиною діяльності бухгалтерії.

Дослідження стану обліку та аудиту процесу реалізації у сільськогосподарських підприємствах потребує впорядкування операцій з продажу продукції з можливістю аналітичної та синтетичної деталізації для раціональної організації контролю та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Саме технологічний процес виробництва, найбільше впливає на вибір форми організації обліку агровиробництва.

Метою роботи є дослідити економічний зміст реалізації продукції, сучасний стан обліку та аудиту реалізації у сільськогосподарських підприємствах та окреслити напрями стосовно його вдосконалення.

Відповідно до мети було поставлено такі завдання:

- дослідити теоретичну суть процесу реалізації сільськогосподарської продукції;
- проаналізувати нормативно-правове забезпечення у сфері обліку та аудиту реалізації сільськогосподарської продукції;
- проаналізувати виробничо-господарську діяльність у досліджуваному сільськогосподарському підприємстві;
- дослідити стан обліку та аудиту реалізації сільськогосподарської продукції у досліджуваному підприємстві;
- запропонувати шляхи вдосконалення організації обліку реалізованої продукції у сільськогосподарському підприємстві.

У процесі виконання дослідження **об'єктом** було обрано Приватне фермерське господарство “Поточище” (далі ПФГ “Поточище”).

Предметом дослідження є стан обліку та аудиту реалізації сільськогосподарської продукції та нормативно-правові основи їх регулювання.

Методи дослідження. Методична основа – діалектичний метод. У межах цього методу використано два базових методи – індукція та дедукція. Крім того використовувалися методи: загальнонаукові методи аналізу та синтезу, порівняння; методи зведення. Для вивчення сучасного стану організації обліку – методи деталізації, групування, порівняння та узагальнення.

Результати проведених досліджень полягатимуть в обґрунтуванні теоретико-методичних підходів та прикладних рекомендацій в організації і методиці обліку реалізації продукції у сільськогосподарських підприємствах.

Введення у практичну діяльність господарства наведених у роботі рекомендацій забезпечить раціональне відображення операцій з обліку

реалізації продукції сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах господарювання. Одержані висновки від проведеного дослідження направлені на покращення достовірності, оперативності, аналітичності обліку реалізації сільськогосподарської продукції.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

1.1. Суть організації обліку реалізації продукції

Реалізація продукції являється чи не найважливішим процесом, який завершує процес кругообороту засобів сільськогосподарського виробництва, при цьому можливе подальше відновлення виробничого циклу, здійснення суб'єктами господарювання розрахунків по власним зобов'язанням, а також встановлення фінансових результатів господарської діяльності.

Цикл реалізації продукції становить певну сукупність операційних дій, пов'язаних із просуванням виробленої сільськогосподарської продукції до третіх осіб (покупців, споживачів), які відшкодовують ціну придбаної продукції за вартістю, яка була наявна на даний момент часу, відносно ринкового регулювання.

Реалізація продукції – це важлива ланка для суб'єктів сільськогосподарського виробництва, різних організаційно-правових форм господарювання. Це кінцевий етап, в якому кінцева продукція доводиться до споживача. Споживач, завдяки умов ринкової економіки самостійно вирішує, яку саме запропоновану йому продукцію придбати, якою буде цінова політика, що сформувалися у результаті певного співвідношення попиту та пропозиції запропонованої продукції чи товарів.

Темпи динамічного розвитку сучасної економіки, призводять до того, що виробники сільськогосподарської продукції вимушені постійно перебувати в еволюційному розвитку. Усі ринки сільськогосподарської продукції є абсолютно насичення, а тому виробникам доводиться постійно перебувати у змагальних перегонах за покупців.

При цьому виняткова роль відводиться процесу реалізації виробленої продукції у діяльності сільськогосподарських підприємств. Сільськогосподарські товари, продукція або послуга повинна бути належним чином реалізовані: тобто, з врахуванням всіх вимог покупців при умові

одержання найбільшої вигоди. Головним завданням для товаровиробника – вдале поєднання вимог покупців та власних можливостей. Це дозволить та надасть можливості покупцю довести беззаперечні переваги свого товару.

Бажання кожного виробника намагатися зменшити процес просування продукції клієнту, для збільшення продажу і зменшення операційних витрат. Важливі рішення в управлінні реалізації продукції приймаються в умовах постійних дій чинників внутрішнього та зовнішнього середовища у взаємовідносинах з товаровиробниками, які своєю поведінкою впливають на результативність ефекту процесу реалізації продукції.

До чинників зовнішнього характеру можна віднести соціальні, економічні, політичні, технічні, законодавчі, правові, ринок, конкуренція, попит. Усі вони перебувають у постійному взаємодіянні між собою, при різному темпі змінюються, утворюючи тим самим постійно мінливу сукупність можливостей, проблемних моментів та обмежень для товаровиробників.

До чинників внутрішнього характеру, що позначаються на реалізації продукції, відносяться: планування маркетингу і завдань, поставлених перед відповідальним структурним підрозділом за реалізацію продукції; неформальні соціально-політичні зв'язки виробника; взаємозв'язки відділу продажу з другими функціональними підрозділами агропідприємства (виробництво, постачання, фінансово-економічна служба, відділ кадрів та інші.).

Процес реалізації сільськогосподарської продукції є завершальним процесом економічного перетворення “гроші-товар-гроші”, вироблена продукція набуває грошового виразу, тобто відбувається отримання результату від усієї господарської діяльності [45, с. 23].

План рахунків БО є певним алфавітом, який дозволяє чітко охарактеризувати будь-які події господарського життя. Він дає можливість лаконічно передати зміст операції [46, с. 54].

Для реалізації продукції характерними є 4 періоди її здійснення (див. додаток А). Під час першого періоду відбувається укладання договорів для постачання продукції. Другий етап включає складання плану збуту продукції та виявлення залишків у складських приміщеннях агрогосподарства. Під час третього період реалізації відбувається відвантаження бажаної продукції споживачам. Важливу суть цей період має при оцінюванні виконання зобов'язань реалізованої продукції враховуючи дотримання господарством умов передбачених у договорах-поставках. Закінчується процес реалізації четвертим періодом, якому характерні надходження коштів на розрахунковий рахунок постачальника.

Процесу реалізації продукції характерні певні чинники, серед яких виділяємо такі:

- встановлення термінів постачання продукції;
- збільшення виробництва продукції за умов поліпшення застосування технологічних потужностей підприємства;
- продуктивність праці;
- впровадження на підприємство нової техніки;
- надання однакової потужності виробничих ділянок;
- сумарність робочих днів у періоді;
- сезонні умови праці та відповідно збут продукції.

Продукцію можна вважати проданою після розрахунку за неї та після підкріплення належними документами. Вартісна оцінка оновлення, проведення ремонтів свого обладнання й ТЗ, чи отриманих послуг для господарства від підрядників, враховується до збуту товару з моменту відображення їх у БО реалізованої продукції.

Однією із цільових функцій агробізнесу є реалізація у результаті споживання населенням завершальної продукції виробленої агропромисловим комплексом. За натуральною речовою формою, саме кінцева продукція надходить до покупця у основних видах: продукція

сільськогосподарських виробників, яка є не перероблена (овочева продукція, ягоди, фрукти); продукція галузі харчування.

Як результат, головними шляхами виробництва і збуту продукції агропродовольчого комплексу можна вважати сільськогосподарських виробників та продукцію галузі харчування.

Бухгалтерський облік – це взаємообумовлене, чітко документоване кількісне відображення господарської діяльності підприємства у тісному зв'язку з її якісною стороною. Він здійснюється в узагальнюючому грошовому вимірнику з використанням інших вимірників (натуральних, умовно-натуральних, трудових та ін.).

Організації обліку продукції визначальним моментом є визначення її характеру виробництва. Господарства виготовляють продукцію згідно із укладеними контрактами, а також складеними стратегічними задачами асортименту, кількості і якості продукції. Директор господарства, найперше, зобов'язаний значну увагу звертати на зростання кількості виробництва, збільшення різновидів продукції, поліпшення якісних характеристик, згідно із побажаннями та попитом споживачів.

Для БО сільськогосподарських формувань характерними є наявні певні особливості. Зважаючи на те, значна частина компаній, а саме ті, які відповідають технічним можливостям, в нашому випадку агропромислові господарства, переходять на процес автоматизованого ведення БО, а в останні роки ведуть по асортиментній БО продукції, де має значення дефініція об'єктів аналітичного обліку.

При реалізації продукції, підприємство несе витрати на її транспортування, навантаження-розвантаження та інші операції. Затрати, пов'язані з реалізацією продукції, а не з її виробничим циклом, називають позавиробничими. Їх відшкодування проходить за рахунок виручки від реалізації. Собівартість продукції, яка підлягає реалізації, визначають витрати виробничого і збутового характеру.

Фінансові результати господарств включають прибуток отриманий за проданий товар, виконані роботи чи наданих послуг, в тому числі доходи від позареалізаційних процесів.

Якщо від реалізованої продукції, наданих послуг, одержаних доходів відняти виробничу собівартість продукції, то ми отримаємо прибуток господарства за певний період.

Прибуток, збиток – фінансовий результат діяльності підприємства, від обсягу і структури реалізованої продукції у натуральних вимірах, зміни собівартості реалізованої продукції, реалізаційних цін на сільськогосподарську продукцію [21].

Часткою додаткового продукту є прибуток, який виражається у грошовому еквіваленті, що повною мірою чи частиною віддається для керування господарства.

Основними завданнями обліку реалізації продукції на підприємствах в питанні організації є:

- встановлення фактичних масштабів;
- постійний контроль за виробництвом, реальною наявністю і збереженням запасів;
- своєчасному та згідно правил здійсненні документообороту первинної інформації про реалізацію;
- перевірка щодо дотримання плану договорів-поставок;
- контроль за розрахунками між контрагентами;
- правдивий та своєчасний БО та визначення фінансових результатів.

В декілька способів організовується кількісний облік виробленої продукції:

- в сортових картках складського обліку, складають групувальні відомості оприбуткування продукції;
- безкартковим способом, за допомогою ЕОМ складають оборотні відомості обліку випуску продукції [37].

Таким чином реалізація продукції та питання організації БО посідають високу планку у діяльності суб'єкта господарювання, у тому числі і фермерського господарства. Адже, вона є базою щодо складання фінансових результатів та звітності сільськогосподарського формування, а отже, і його подальшого розвитку.

1.2. Нормативно-правове і літературне забезпечення організації обліку та аудиту реалізації продукції

Процедура ведення бухгалтерського обліку реалізації продукції та інших виробничих та економічних процесів у діяльності сільськогосподарського підприємства, вимагає відповідної законодавчої бази у залежності від рівня управління.

Повне та достовірне ведення БО реалізації продукції відбувається на основі дотримання відповідного законодавства (див. додаток Б), а саме:

Податкового кодексу України [1], що регулює ставки, нарахування та сплату встановлених зазначеним документом зборів та платежів для підприємств, від час ведення своєї фінансово-господарської діяльності.

Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [3]. Цим законом, водночас, регулюються принципи та організація ведення БО та складання ФЗ в Україні. Вище зазначеним нормативом визначаються цілі БО і ФЗ. Згідно з законом основне завдання процесу ведення БО та підготування ФЗ полягає у тому, щоб надати зовнішнім та внутрішнім користувачам інформації, повне, правдиве, неупереджене висвітлення даних фінансовий стан компанії, результати діяльності та рух грошових коштів для прийняття необхідних рішень. Даним Законом передбачено, хто здійснює контролюючі функції у межах цього нормативу –

відповідні органи, засновані на законодавстві України щодо БО та ФЗ у рамках їхньої компетенції, передбачених законами.

Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” [4]. Вище наведене положення визначає основну мету, складники, принципи складання ФЗ, а також вимоги до визнання і розкриття її елементів.

Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 “Запаси” [8], яке розкриває принципи формулювання та розкриття інформації про запаси підприємства у БО та ФЗ.

Відповідно до П(С)БО 9 [8] :

– запаси – активи, які утримуються з метою подальшого продажу, при нормальній без відхилень та збоїв господарській діяльності, а також знаходяться у виробничому циклі, з метою подальшої реалізації; розміщені на підприємстві для використання до процесу виробництва продукції, та в управлінській діяльності підприємством;

– чиста вартість збуту запасів – являється очікуваною ціною реалізації запасів в умовах систематичної діяльності за урахуванням очікуваних витрат на завершення, а також пов’язаних із реалізацією.

Запаси визначаються активом, при умові існування ймовірності про те, що фірма одержить у майбутньому певні вигоди економічного характеру, поєднані використанням ними, і їх ціну можливо до визначити точно.

Аби досягнути цілей БО до запасів відносять:

– сировину, основні, допоміжні матеріали, комплектуючі вироби, інші матеріальні цінності;

– готову продукцію, яка виготовлена на підприємстві, призначена для продажу [21].

Одиницею виміру БО запасів є назва чи однорідна група. На баланс фірми куплені, одержані або виготовлені запаси власними силами, зараховуються за первісною вартістю.

Вибуття запасів здійснюється в результаті передачі на виробництво, продажу, на безоплатній основі та ін. Оцінювання запасів під час їх вибуття може проходити досить різноманітно. Прийоми оцінки запасів регламентуються на законодавчому рівні, і наводяться на рис. 1.1.

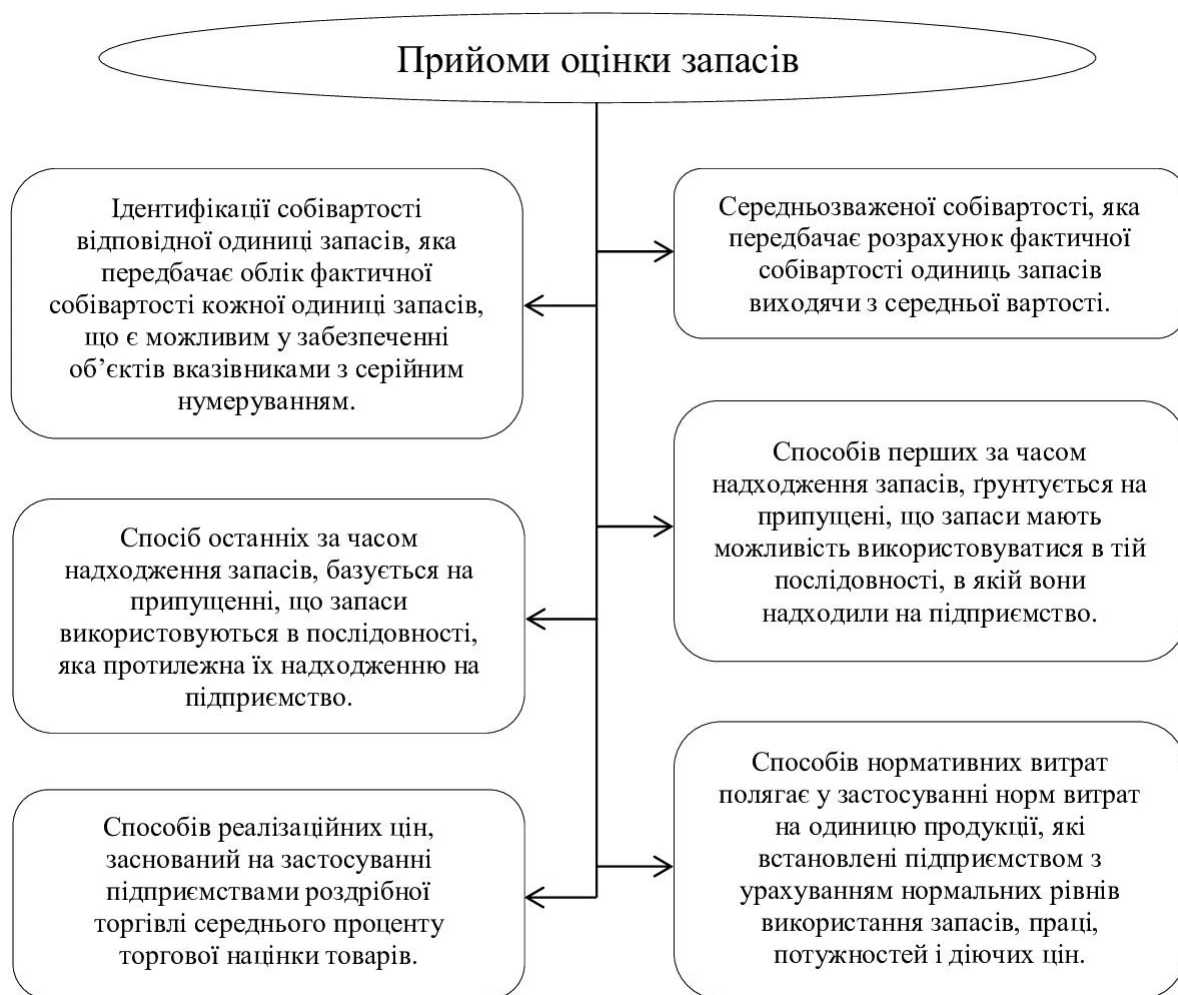


Рис. 1.1. Прийоми оцінки запасів

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Доходи” [5]. Цим документом (стандартом) визначаються методологічні принципи формування і розкриття в обліку і звітності інформації про доходи сільськогосподарського підприємства.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, визначає методологію формування інформаційної бази про витрати фірми та її відображенні у фінансовій звітності.

План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування [9], дають інформацію про основні рахунки для систематизації даних реалізацію продукції, а також правильність їх застосування у процесі операції.

Інші нормативно-правові акти, такі як: Положення про облікову політику, яке встановлює особливості бухгалтерського обліку реалізації продукції індивідуально на окремому підприємстві. Досліджуване підприємство немає розробленого Положення про ОПП, тому вважаємо за доцільне створити даний документ для вирішення спірних питень щодо обліку.

Внутрішньо-розпорядчі документи та нормативи – створені та затверджені на сільськогосподарському підприємстві нормативи, для внутрішньої організації роботи працівників, що здійснюється у процесі реалізації продукції (положення, інструкції, накази, рішення, розпорядження та ін.).

Отож, наявна законодавча база щодо обліку реалізації продукції забезпечується великим переліком нормативних актів, але в той же час, необхідне покращення законопроектів для їх схожості із міжнародними та усунення наявних розбіжностей.

Варто взяти до уваги, що позиції стосовно питань БО реалізації продукції на агропромисловому формуванні у працях як вітчизняних, так і зарубіжних науковців мають риси спільні та відмінні.

У працях Ф.Ф. Бутинця, наводяться проблемні питання з обліку ПДВ при реалізації продукції, а також представлені умови зарахування від контрагентів авансових платежів за цінності у БО на суми податкових зобов’язань з ПДВ відображати наступним чином:

– Дт 643 Кт 641 – надходження коштів на рахунки за реалізовану продукцію, яку потрібно відвантажити;

– Дт 70 Кт 643 – на списання суми нарахованих при передоплаті покупцями і замовниками цінностей податкових зобов'язань з ПДВ [16].

Зазвичай, фермерські формування реалізують певні товари на основі післяплати, в такому випадку згідно суми податкового зобов'язання з ПДВ потрібно відобразити кореспонденцію:

Дт 70 Кт 641 – згідно суми ПДВ реалізованих товарів, за які не заплачено, або проводився готівковий розрахунок.

Глен А. Велш та Деніел Г. Шорт [24] виділяють чистий і валовий метод БО торговельних знижок. У використанні валового методу обліку, рахунок-фактура покупцю надається зразу на повну вартість, а це значить те, що бухгалтер вносить дохід з врахуванням всіх ймовірних до одержання відсотків.

Під час здійснення чистого методу обліку, а саме при наданні продукції у кредит, не записуються допустимі відсотки як нараховані доходи, ними вони можуть стати, коли відбувся розрахунок.

Щодо ситуацій негайної оплати, для сільськогосподарського виробництва, то сенсу відкривати окремий рахунок для обліку наданих покупцям знижок немає. Тому, що такого роду зниження – не є в прямому значенні знижкою, а ціновою поступкою.

Важливе значення відводиться аудиту реалізації продукції, який здійснюється згідно з Законом України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” [2] у якому подається визначення економічного контролю – аудиту.

Аудит – це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, їх звітності, обліку з метою визначення його достовірності, повноцінного висвітлення та ведення згідно з законодавчими актами.

В цьому нормативі теж зазначається, що аудит проводять зовнішні особи, які не зацікавлені у фінансово-господарській діяльності чи незалежні аудиторські фірми, що володіють дозволом щодо аудиторської перевірки, мають відповідні сертифікати, їх права та обов'язки, порядок проведення аудиту та ін.

1.3 Методика дослідження обліку та аудиту реалізації продукції

Проведення наукового дослідження, незалежно від галузі знань та тематики, потребує застосування відповідного набору методів, які в результаті своєї роботи створюють загальну картину методики проведення дослідження. Варто зауважити, що від правильно та якісно підібраної методики, є залежним не тільки процес самої роботи, але й одержані результати та висновки.

Для дослідження обраної нами проблематики у роботі застосовувались методи дослідження спеціального та загальнонаукового характеру.

Науковий метод – це певна сукупність технологій, операцій та завдань, які полягають у практичному чи реалістичному вивченні реальності, що використовуються для розв'язання поставленої проблеми. Насправді відмінність між методом та теорією полягає у функціональній природі: створюючись як теоретичний висновок проведених вже досліджень, метод являється початком та умовою майбутніх досліджень.

Прийнято, що майже всі наукові дослідження складаються із двох періодів:

- емпіричного, який включає розробку акумуляції фактів;
- теоретичного, на якому досягається поставленої мети та вирішення проблемного питання у вигляді наукової теорії.

Під час проведення дослідження ми застосовували підібрану нами методику і вона є наступною (див. додаток В):

Індукція та дедукція. Дедуктивного характеру є побудова такої схеми, яка дозволяє створювати результати роботи певної ділянки дослідження на ґрунті знань загальних відомостей всього дослідження. Характеристикою дедукції як методу наукового дослідження можна вважати застосування загальних домінант при вивченні окремих процесів.

Індукцію слід розуміти, як розгляд проблемного питання по частинах переходить до загального бачення, а саме на основі знання певної ділянки предмету слід робити висновок щодо загальної картини предмету. Дедукція та індукція – є взаємопротилежними методами.

Дедукція – це логічний висновок спостережень, під час якого результати про певну ділянку дослідження виводяться на базі знань загальних властивостей даних всього предмету дослідження. Дедукція в широкому розумінні - це будь-який загальний або більш конкретний висновок у загальному сенсоізоляції або виведення твердження (цитати), заснованого на надійному законі логіки.

Аналіз та синтез. Під аналізом прийнято розуміти такий метод пізнання, що дає змогу поділити об'єкт дослідження на частини з яких він складається. Поєднання частин чи ділянок об'єкта в одну цілу систему називається синтезом. Дані методи застосовувались для проведення аналізу ділянки бухгалтерської роботи щодо реалізації продукції.

Спостереження дозволяє одержати емпіричні дані про реалізовану продукцію за допомогою первинної інформації зведеної у один об'єкт.

Порівняння – це процес виявлення схожості чи протилежності об'єктів, що знаходяться у реальності, та пошук загального, що є властивим для декількох явищ. Даний метод ми застосовували для порівняння результатів фінансово-господарської діяльності досліджуваного господарства у для визначення можливих прогалин та результатів їх покращення.

Принцип методу системного підходу являє собою проведення комплексного дослідження великогабаритних явищ, визначенні їх як єдиної цілісної системи із залагодженим процесом роботи всіх їх елементів та

ділянок. Використовуючи його, слід знати всі окремі ділянки загальної системи в їхньому взаємозв'язку одна з одною, встановити як впливають характеристики певних елементів системи на поведінку її в цілому, визначити емерджентні властивості системи та з'ясувати за якого режиму функціонування продуктивність є найефективнішою. Даний підхід ми застосовували під час вивчення явищ і процесів, які безпосередньо належать до процесу організації БО реалізації товарів у досліджуваному господарстві.

Метод класифікації застосовувався для розподілення окремих процесів та предметів за їхніми спільними характеристиками та властивостями.

Систематизація – являється специфічним методом дослідження, що упорядковує певні множини відокремлених предметів і наявні їхні дані. Розподілення виконується за допомогою визначення спільних і відмінних часток, які необхідно систематизувати, а також встановлення розміщення елемента, щодо відношення один до одного.

Поєднання вищезазначених наукових методів пізнання під час дослідження вибраної тематики, дозволили зберегти його цілісність, комплексність, а також забезпечило повну характеристику, завдяки чому можна зробити правильні висновки та запропонувати пропозиції щодо покращення роботи підприємства.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ У ПРИВАТНОМУ ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ “ПОТОЧИЩЕ”

2.1. Організація обліку реалізації продукції у фермерському господарстві

Документування реалізації продукції агропромислового формування є залежним від асортименту та напрямку реалізації. Для документального оформлення операцій по реалізації продукції сільського господарства передбачені відповідні первинні документи (див. додаток Г).

Найбільшого застосування в обліку реалізації сільськогосподарської продукції у досліджуваному господарстві серед первинних документів мають місце товарно-транспортні накладні.

При перевезенні товару своїм транспортним засобом ТТН виписуються на 4 примірниках. Водій або інша особа, яка прийняла вантаж, розписується на всіх примірниках накладних про прийняття вантажу. Перший примірник залишають у пункті відправлення вантажу (склад, бригада, ферма тощо). Другий примірник, завірений відповідними підписами и печатками (штампами) сільськогосподарського підприємства, передають приймальному пункту або іншому вантажоодержувачу, третій і четвертий примірники підписаний вантажоодержувачем віддають сільськогосподарському формуванню. Третій примірник ТТН віддають до бухгалтерії господарства для звірки кількості прийнятої й відправленої продукції та обліку реалізації. Четвертий примірник залишається у водія, є підставою для обліку транспортних робіт, нарахування оплати праці. Він зберігається разом з дорожнім листом.

Для транспортування товарів найманим транспортним засобом ТТН надаються у 5 варіантах, 2 з них віддаються водію найманого транспортного засобу.

ТТН складають на кожного вантажоодержувача окремо згідно поїздов транспорт, коли відбувається транспортування декількох партій вантажів до одного або кількох покупців разом, ТТН складають окремо в залежності від партії товару та покупця.

На кожен партію зерна, що відправляється на заготівельні пункти, виписують Товарно-транспортну накладну спеціалізованої форми №1с-г в чотирьох примірниках, при перевезенні транспортом зі сторони в 5 [11].

ТТН володіє своїм фіксованим номером та серією. В даному первинному документі наводиться номерний знак транспорту; автотранспортний підрозділ; відправник продукції; отримувач продукції; назва культур; сорт та вид; вага; вартість.

Процес роботи із заготівки кожного виду культури, отриманої на протязі робочого дня від агропромислового формування, надає певні документи, а саме реєстр ТТН, у який записують чисельність заготовленого зерна, отриманого згідно окремої конкретної накладної; висновки аналізу лабораторії; залікову масу; вартість. Згідно з реєстром ТТН заводять приймальну квитанцію (ПК-10) відповідно до виду культури, яку отримали на протязі доби. У цьому документі вказуються номери реєстрів, вага культур, вартість зерна, проте до вартості враховується якість та вигляд зернових культур.

Перший варіант реєстру передається господарству у комплекті з квитанцією, а 2-ий залишають на хлібоприймальній фірмі. Коли транспортуються на хлібоприймальні підрозділи одиничні поставки зерна реєстр ТТН не ведеться, проте партія підкріплюється приймальною квитанцією.

Здавання фуражу державі здійснюється також на основі приймальної квитанції, що створюють згідно з актами на здавання фуражу на пряму покупцем згідно з наказом хлібоприймальних підрозділів.

Як результат, Приймальна квитанція є головною базою даних для ведення БО та складання статистичної звітності про заготівлю зерна відповідно до вимог законодавства.

Картопля, капуста, кукурудза та інші овочі на різних каналах реалізації відправляються з ТТН відповідної форми №1-ст (овочі). Ця ТТН має той самий зміст і реквізити, що ТТН форми №1-ст (зерно).

Щодо цукрових буряків, то їхні поставки відбуваються на основі ТТН №2м-св (буряки), що видається у 4 варіантах. 1-ий не передається, а лишається у бухгалтерії, 2-ий надається приймальному пункту, а 3-ій та 4-ий фірмі що перевозить. На основі даних накладної №2м-св бухгалтерська служба пункту заготівлі складає приймальну квитанцію форми ПК-8. Яка являє собою базовий документ по заготовці цукрових буряків, а дублікати квитанцій передаються до Статуправління відповідного регіону.

Відправка молока і молокопродуктів із підприємства супроводжується товарно-транспортною накладною форми №1-сг (молоко, сировина). Особливістю заповнення цього документу є внесення інформації про вагу молока в перерахунку на базисний вміст жиру, вміст кислотності, температура молока, показник чистоти, вид та маса.

Супровідним документом для реалізації тварин є ТТН №1-сг (тварини). Для неї характерні такі реквізитні дані: вид, вік, інвентарні номери, вгодованість, поголів'я, вага, відправник і одержувач продукції.

Інформацію про ВРХ у накладній зазначають, згідно із зважування окремої корови, у нотатки до ТТН №1-сг (тварини), де записують вгодованість, а також дату і час зупинення годування.

На приймальних пунктах у товарно-транспортних накладних роблять записи про вгодованість і масу тварин та інші показники, передбачені формою, одержані за результатами зважування, огляду [22].

Приймальну квитанцію ПК-1 на кожний вид тварин виписують при одержанні тварин від сільськогосподарського підприємства.

Отже, якщо документи по відвантаженню продукції (товарно-транспортні накладні) є основою для списання продукції із залишків і відноситься до реалізації, то приймальні квитанції є основою для нарахування виручки за реалізовану продукцію.

Видачу продукції своїм працівникам у рахунок оплати праці оформляють у Розрахунково-платіжній відомості на видачу натуральної оплати із зазначенням прізвища, імені, по батькові одержувача, кількості і вартості продукції. У відомості має бути підпис про одержання продукції. Відомість підписується відповідними посадовими особами.

При реалізації продукції працівникам, які працюють у господарстві або ж другорядним персонам з складу за готівкові кошти, застосовується накладна внутрішньогосподарського призначення та ПКО.

Міжгосподарські взаєморозрахунки фермерських господарств із споживачами в циклі реалізації готової продукції регулюються на основі договірних умов.

Вартість реалізації продукції приймають згідно із взаємним договором покупців та продавців.

Дохід від реалізації в господарстві обчислюють згідно вартості реалізованої продукції, що зазначена в наданих контрагентам документах для розрахунку, але за оплати грошовими коштами, то за одержанням коштів до каси підприємства.

Прибуток (збиток) визначають по кожному виду реалізованої продукції (робіт, послуг) окремо. Для цього складають бухгалтерську довідку, в якій зазначають перелік реалізованої продукції, її кількість, повну собівартість, виручку від реалізації. Окремо підсумовують прибутки і збитки.

Інколи у досліджуваному господарстві ці документи ведуться з окремими неточностями, а саме не заповнюються всі необхідні реквізити, відсутні підписи, печатки, кореспонденція рахунків, що є суттєвим недоліком в обліку.

2.2. Методичні особливості обліку реалізації продукції

ОПП господарства розроблена відповідно до конкретних принципів ведення БО, які затверджені на законодавчому рівні та відображається у Наказі про облікову політику, який складається бухгалтером і затверджується керівником господарства.

Відповідальність за організацію обліку, забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій, збереження оброблених документів, реєстрів, звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, бере на себе керівник господарства.

Власник фірми створює належні умови, щоб достовірно та своєчасно вести БО, забезпечує відповідне дотримання чинного законодавства та вимог щодо організації роботи з первинною документацією працівників бухгалтерії та інших служб з якими вона безпосередньо співпрацює.

Ведення бухгалтерського обліку підприємства покладається на головного бухгалтера. Організація та ведення процесу БО у досліджуваному підприємстві відображена у додатку Д.

Керівництво ПФГ “Поточище” вважає, що аргументом для продажу продукції є укладений договір (замовлення, угода) з покупцями, в якому визначається терміни відвантаження; кількість та якість продукції; умови постачання; ціна; форма розрахунків тощо.

Договір про поставку – це основоположний документ, який служить підставою для здійснення будь-якої торговельної операції, визначає характер угоди, а відповідно і методологію відображення операцій у бухгалтерському обліку [33, с. 364].

Бухгалтер господарства підтверджує дію складеного документа, в той же час перевіряючи чи правильно вони заповнені і складені:

- повнота викладення умов угоди;
- вимоги до якості товару, способу доставки;
- відповідальність сторін за порушення умов угоди;

- порядок оформлення виконання зобов'язань.

Також неабияке значення має контроль належності змісту договору у залежності від виду господарської діяльності, що визначається установчими документами господарства. Адже під час недотримання вище наведеної обставини, договір може бути визнаним недійсним.

У ПФГ “Поточище” видача продукції із складського місця зберігання оформляється товарно-транспортними накладними (далі ТТН).

У обов'язковому порядку слід записувати усі необхідні реквізити та інформацію, яка наводиться у вище згаданій накладній.

Накладну підписує МВО, яка видала продукцію та персону, яка здійснила прийняття продукції перед її транспортуванням, МВО яка отримує на підприємстві-покупцю продукцію, на документі залишає підпис та печатку.

Існують певні заборони, щодо відпуску цінностей і вони наведені на рисунку 2.1.

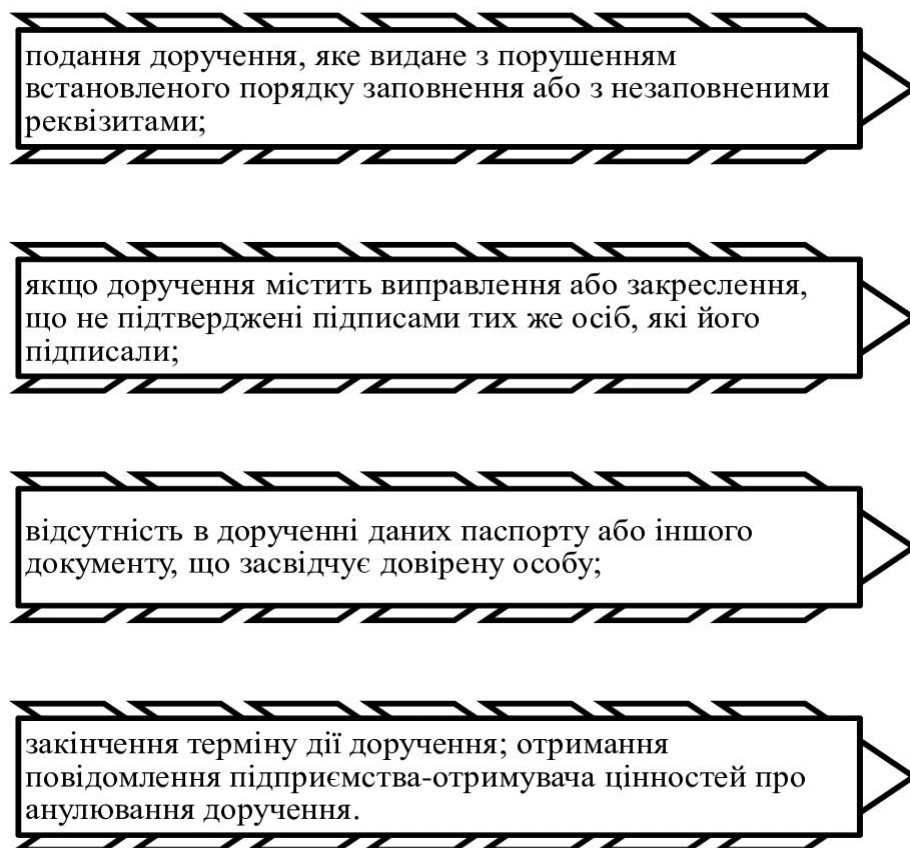


Рис. 2.1. Заборони щодо відпуску цінностей з підприємства

При перевезенні товару своїм транспортним засобом ТТН виписуються на 4 примірниках. Водій або інша особа, яка прийняла вантаж, розписується на всіх примірниках накладних про прийняття вантажу.

Перший примірник залишають у пункті відправлення вантажу (склад, бригада, ферма тощо).

Другий примірник, завірений відповідними підписами і печатками (штампами) сільськогосподарського підприємства, передають приймальному пункту або іншому вантажоодержувачу, третій і четвертий примірники підписаний вантажоодержувачем віддають сільськогосподарському формуванню.

Третій примірник ТТН віддають до бухгалтерії господарства для звірки кількості прийнятої й відправленої продукції та обліку реалізації.

Четвертий примірник залишається у водія, є підставою для обліку транспортних робіт, нарахування оплати праці. Він зберігається разом з дорожнім листом.

Для транспортування товарів найманим транспортним засобом ТТН надаються у 5 варіантах, 2 з них віддаються водію найманого транспортного засобу.

ТТН складають на кожного вантажоодержувача окремо згідно поїздки транспорту, коли відбувається транспортування декількох партій вантажів до одного або кількох покупців разом, ТТН складають окремо в залежності від партії товару та покупця.

Як результат, Приймальна квитанція є головною базою даних для ведення БО та складання статистичної звітності про заготівлю зерна відповідно до вимог законодавства.

Слід відмітити, що інколи у досліджуваному господарстві документи первинного обліку реалізації продукції ведуться з окремими неточностями, а саме – не заповнюються всі необхідні реквізити, відсутні підписи, печатки, кореспонденція рахунків, що є суттєвим недоліком у процесі обліку реалізованої продукції.

У загальній системі показників, що характеризують ефективність виробництва як усього підприємства так і підрозділів, основне місце належить собівартості, склад якої визначається витратами, що її формують. Специфіка обліку доходів і витрат та визначення фінансових результатів у розрізі видів діяльності тісно пов'язана з заповненням П(С)БО 3 “Звіту про фінансові результати”.

Під час ведення фермерського господарства дохід може формуватися не тільки від операційної діяльності, а й від інвестиційної чи фінансової, і звісно від непередбачуваних надзвичайних подій, що регламентуються П(С)БО 15 “Дохід” [5].

Для відображення господарських операцій з реалізації продукції на агропромислових формуваннях використовують рахунок: 90 та 93, а також і усі рахунки 7 класу, проте домінуючим для використання є 70 “Доходи від реалізації”.

Формування загальних, а також аналітичних даних відносно собівартості реалізованої готової продукції наводиться згідно Плану рахунків у 9 класі “Витрати діяльності”, а саме на рахунок 90 “Собівартість реалізації”.

Рахунок 90 – є активним, його використовують задля відображення БО господарських операцій. Д-т рахунка 90 показує виробничу та фактичну собівартість проданих товарів, але без врахування торгової націнки. К-т рахунку відображає списані на рахунок 79 згідно послідовності закриття оборотів по Д-ту.

Рахунок 90 “Собівартість реалізації” має такі субрахунки:

- 901 “Собівартість реалізованої готової продукції;
- 902 “Собівартість реалізованих товарів”;
- 903 “Собівартість реалізованих робіт і послуг”.

Інформація, яка наведена на рух. 90 переноситься до “Звіту про фінансові результати”.

Для відображення облікової інформації про аналітику рах. 90, дотримуються принципу, що використовується для відображення аналітичної облікової інформації рах. 70, мається на увазі, що рахунки аналітики, згідно напрямів реалізації та асортименту відпущених товарів, робіт, послуг є тотожними.

До виробничої собівартості продукції включаються: прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, загальновиробничі витрати. Типові операції у господарстві за рах. 90 “Собівартість реалізації” наведені у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Кореспонденції господарських операцій за рах. 90 “Собівартість реалізації” у ПФГ “Поточище”

Зміст операції	Дебет	Кредит
Відображення собівартості реалізованих:		
продукції сільськогосподарського виробництва	90	27
готової продукції, товарів	90	26
тварин на вирощуванні і відгодівлі	90	21
робіт і послуг допоміжних виробництв	90	23
Включення до собівартості реалізованої продукції, робіт, послуг, загальновиробничих витрат і собівартості послуг машинно-тракторного парку	90	91
Списання собівартості реалізованої продукції, робіт і послуг на фінансові результати	79	90

Характеристиками БО процесу реалізації продукції є:

1. Кожного місяця записувати господарські операції з ПДВ.

У ПФГ “Поточище” наявні доходи, які звільняються від нарахування ПДВ, як результат до них відкриваються нові рахунки аналітики.

2. На основі завершальних записів за період, відбувається закриття рахунків реалізаційного доходу на 791субрахунок.

3. Списання собівартості реалізованої продукції.

4. Відображення витрат підприємства пов'язаних зі збутом продукції за звітний рік.

На протязі аналізованого періоду доходи ПФГ “Поточище” отримані від реалізації кожного місяця мають місце у БО на відповідних рахунках.

На зменшення чистого доходу від реалізації, який визначається вирахуванням із суми доходу податку на додану вартість, інших податків, в кінці року списують фактичну собівартість [15, с. 90].

Одержаний чистий дохід стає меншим на протязі звітного року на вартість виробничої собівартості реалізованої. Фактична собівартість продукції, а також її відпуск МВО проводиться у БО наступною кореспонденцією:

Д-т 901 “Собівартість реалізованої готової продукції”

К-т 27 “Продукція сільськогосподарського виробництва”

Синтетичний облік реалізації продукції у ПФГ “Поточище” ведеться за кожен місяць у Журналі-ордері №6с.-г., згідно Відомості №6.4, №6.6, №6.7 с.-г.

Інформація наведена у первинних документах у ПФГ “Поточище” підкріплюється до різноманітних реєстрів, які прийнято відкривати у бухгалтерії фермерського господарства:

Реєстр ф. № 6.1 с.-г., застосовують для збору інформації про продаж товару згідно їхніх каналів збуту.

Реєстри ф. № 6.2 с.-г., ведуть для накопичення даних про продаж інших ТМЦ відповідно до їхніх шляхів збуту.

Реєстр ф. № 6.3 с.-г. застосовують аби згрупувати готівкову виручку від реалізації, складається щомісяця згідно з ПКО.

Відомість № 6.4 с.-г. застосовують для БО реалізованої продукції за вартістю і кількістю окремого асортименту.

Для акумуляції даних протягом аналізованого часу про собівартість і прибуток, існує Книга аналітичного обліку реалізації ф. № 6.5 с.-г.

БО збутових витрат наводиться у відомостях згідно з економічними статтями, а також елементами. БО за центрами витрат ведеться у регістрах, що відкривають в залежності від кількості наявних складських приміщень та відділів маркетингу і збуту.

Витрати пов'язані з купівлею продукції, її транспортуванням, а також підготуванням до реалізації доцільно обліковуються на окремих аналітичних рахунках (статтях) витрат до рах. 93 “Витрати на збут” або на окремому субрахунку чи субрахунках до цього рахунку. А розрахунок на розподіл та списання витрат на купівлю товарів, їх доставку та підготовку до реалізації (в тому числі транспортно-заготівельні витрати) складаються у порядку, встановленому П(С)БО 9 “Запаси” для транспортно-заготівельних витрат [21, с. 248].

Підведення підсумків щодо даних про доходи від реалізації, та обов'язково про вартість наданих знижок споживачам, а також інші проведені відрахування з доходу відображається на рах. 70 “Доходи від реалізації”. Вище наведений рахунок є непостійним і йому притаманні характеристики пасивного рахунку.

К-т рах. 70 відображається збільшення доходу, дебетом належна сума непрямих податків; суми, які отримує на користь комітента; повернуті перестраховиками частки страхових платежів; результат зміни резервів незароблених премій.

Як видно з таблиці 2.2. витрати на збут у господарстві включають витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції, які списуються із відповідних рахунків на рахунок 93.

БО доходів від реалізації продукції відображається відносно всіх, а також і окремого об'єкту, згідно належних групувань, відносно них прийнято на досліджуваному підприємстві заводити спеціальні субрахунки. Для Рах. 70 “Доходи від реалізації” прийнято виділяти наведені нижче субрахунки:

701 “Дохід від реалізації готової продукції”;

702 “Дохід від реалізації товарів”;

703 “Дохід від реалізації робіт і послуг”;

704 “Вирахування з доходу”.

Таблиця 2.2.

Типові операції рахунка 93 “Витрати на збут” у ПФГ “Поточище”

Зміст господарської операції	Д-т	К-т
Нараховано амортизацію основних засобів, які використовуються при реалізації продукції	93	13
Списано пакувальні матеріали, тару для потреб збуту	93	20
Включено у витрати на збут вартість готової продукції, використаної для потреб реалізації	93	26
Відображено витрати на службові відрядження працівників збуту	93	372
Списано на витрати на збут звітного періоду відповідну частину витрат майбутніх періодів	93	39
Створено резерв для покриття з можливого майбутнього гарантійного ремонту	93	473
Отримано маркетингові послуги	93	631
Акцептовано рахунок рекламного агентства за рекламу продукції, призначеної для реалізації; прийняті до оплати платіжні документи різних підприємств за послуги, надані при реалізації продукції	93	685
Списано витрати на збут на фінансові результати	791	93

К-т субрахунків 701-703 показує отриманий дохід сільськогосподарським господарством, а Д-т показує відображену підприємством вартість непрямих податків (акцизного збору, ПДВ, місцевих податків, а також інших, які зобов’язане сплачувати підприємство згідно із

Податковим кодексом); кошти, що одержані компанією на користь принципала; віддані перестраховиками частини їх платежів; підсумки від зміни резервів неодержаних коштів від премій; відображення на рахунку 79 “Фінансові результати” згідно із послідовністю закриття господарських операцій.

Підведення підсумків щодо інформації про одержані доходи від реалізованої продукції за звітний період наводиться у обліку на субрах. 701 “Дохід від реалізації готової продукції”.

Досліджуване господарство узагальнює інформацію стосовно проданих за певний період товарів на субрах. 702 “Дохід від реалізації товарів”.

Фермерське господарство узагальнює інформацію стосовно доходів від реалізації робіт і послуг наданих протягом певного звітного періоду, на пристосованому до цього субрах. 703 “Дохід від реалізації робіт і послуг”.

БО аналітичної інформації про отримані доходи від реалізації відображається за асортиментом продукції та товарів, а також каналами та іншими шляхами збуту, які є затверджені на фермерському господарстві.

Д-т субрах. 704 “Вирахування з доходу” показує суму знижки, яка була надана споживачам після моменту продажу, а також сюди відносять ціну продукції та товарів, які були віддані назад на підприємство покупцями у зв’язку з певними проблемами якості чи невідповідності терміну, товарного вигляду, а також суми, що потрібно вирахувати з отриманого доходу. К-т субрах. 704 показує списання д-тових оборотів на рах. 79 “Фінансові результати”.

Типова кореспонденція рахунків з обліку доходів у ПФГ “Поточище” відображена у таблиці 2.3.

Узагальнена інформація господарських операцій з обліку реалізації продукції наводиться у фінансовій та статистичній звітності, яку підприємство заповнює на основі відомостей та подає до контролюючих органів.

Таблиця 2.3.

Типова кореспонденція рахунків з обліку доходів у ПФГ “Поточище”

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі	
		Дебет	Кредит
1	Відображено суми, що не є доходом (які підлягають виключенню з нього)	70	36
2	Відображено суми, одержані у складі доходу від реалізації	70	64
3	Відображено надходження страхових платежів від страхувальника	70	76
4	Віднесено на фінансовий результат від реалізації продукції (закриття рахунка 70 наприкінці звітного періоду)	70	791
5	На суму одержаної готівки визнано дохід від реалізації	30	70
6	На суму одержаних у безготівковій формі грошових коштів визнано дохід від реалізації	31	70
7	На забезпечення заборгованості покупцем виставлено вексель на суму визнаного доходу від реалізації	34	70
8	Визнано дохід від реалізації покупцям та замовникам на умовах відстрочки платежу	36	70
9	Визнано дохід від реалізації іншим дебіторам	37	70
10	Визнано дохід від погашення кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками шляхом реалізації	63	70
12	Визнано дохід від погашення заборгованості з оплати праці робітників у натуральній формі	66	70
13	Визнано дохід від реалізації різним контрагентам	68	70

Розрахункові документи являються пред'явленими споживачеві за умови, коли це здійснилося згідно, з умовами наведеними в укладеному між сторонами договором чи по завершенню передачі чи перерахунку грошових коштів до відділення банку на відкритий рахунок.

2.3. Методика аудиту реалізації продукції

Сучасні вимоги щодо діяльності сільськогосподарських підприємств та їх ринкова конкурентоспроможність, значно збільшили і потреби та вимоги до роботи аудиторів та аудиторських фірм, що полягає у зобов'язанні розробити і ввести у свою процес своєї роботи нову методику аудиту реалізації, на основі застосування новітньої та модернізованої комп'ютерної автоматизації обробки облікової інформації.

При запровадженні у свою аудиторську діяльність нової комп'ютерної техніки і модерних інформаційних технологій, аудитор посідає висококонкурентне місце серед своїх колег. Встановлено, що сучасне програмне забезпечення стає не тільки звичайним засобом праці аудитора, що значно зменшує робочий час перевірки, а також дозволяє проводити детальніший аналіз та контроль, сформулювати відповідний аудиторський висновок, у якому будуть знаходитись не тільки поради та рекомендації, а й стратегічні плани щодо ефективнішого ведення своєї діяльності та поліпшення фінансового і економічного стану господарства. За допомогою автоматизованого робочого місця аудитора, можна одержати дані, що є важкодоступними для розгляду вручну.

У господарській діяльності досліджуваного підприємства ще не відбувалось аудиторської перевірки, тому ми рекомендуємо її провести із застосуванням комп'ютерної техніки.

Автоматизація робочого місця аудитора має багато переваг, і їхні характеристики доцільно поділити за певними ознаками: невеликий розмір

інформації, яку слід опрацювати в ручну. Наприклад, облік запасів ведуть у натуральному та грошовому вимірюванні. Зв'язок цих показників має просту структуру, мається на увазі, що кількісні характеристики запасів носять основний характер, а грошові в більшості для виробничих потреб. Також важливим є те, що у регістрах БО наводяться дані як проміжних так і кінцевих підсумків. Проконтролювати вище наведені підсумки досить просто застосувавши необхідні інформаційні технології. Як підсумок, аудитор має більше часу аби конкретніше перевірити документацію; витрачає менше затрат часу на роботу з одноманітними процесами звірки фактичної інформації з бухгалтерською інформацією; автоматизовано перевіряються взаємозв'язки елементів різноманітних форм звітності; синхронізація а можливість безліч разів застосовувати одержану інформацію.

Застосування комп'ютерної техніки під час аудиторської роботи можливе у різноманітних випадках, наведених у додатку Л.

Аби застосовувати комп'ютеризацію у аудиторській роботі важливим є застосування певних вимог, а саме: присутність розроблених макетів вихідних документів для оформлення робочої документації, узагальнення результатів виконаних робіт; програмного забезпечення, здатного реалізувати моделі обробки інформації, доступність програмного забезпечення для аудиторів [23, с. 257].

Окремим програмним модулем є спеціалізовано розроблені комп'ютерні програми щодо відображення в БО реалізації продукції та її транспортування, які використовують у різносторонній аудиторській перевірці БО реалізації продукції та її транспортування. Вище згадуваний програмний модуль, являється важливою частиною всього набору спеціалізовано розроблених комп'ютерних програм аудитора.

Першим етапом аудиторської перевірки бухгалтерських операцій щодо продажу та транспортування готової продукції, є пошук необхідної кількості задач, які знаходяться під час аудиторської перевірки, а також послідовність їх здійснення.

Основними задачами проведення аудиту відвантаження і реалізації продукції, в умовах комп'ютерної обробки інформації є:

- аудит формування первинних облікових даних, їх повнота і своєчасність відображення в регістрах бухгалтерського обліку;
- аудит обліку готової продукції на місцях зберігання у вартісному і натуральному вираженні;
- аудит обліку руху готової продукції;
- аудит своєчасності і правильності проведення переоцінки готової продукції і її відображення на рахунках бухгалтерського обліку;
- аудит відвантаження готової продукції;
- аудит реалізації готової продукції (робіт, послуг);
- аудит нарахування податків і зборів на реалізовану готову продукцію (роботи, послуги);
- аудит обліку списань готової продукції на результати господарської діяльності;
- аудит проведення інвентаризації готової продукції і відображення її результатів на рахунках бухгалтерського обліку;
- аудит результатів від реалізації готової продукції (робіт, послуг);
- аудит правильності формування господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку;
- аудит відповідності даних аналітичного обліку даним синтетичного обліку готової продукції та відображенням в регістрах бухгалтерського обліку і звітним бухгалтерським даним.

На основі переліку аудиторських задач складається план послідовного рішення, який дозволяє побудувати модель рішення кожної задачі, визначити послідовність виконання операцій при проведенні автоматизованого аудиту [13, с. 196].

Детальне вивчення підібраної послідовності операцій є обов'язком кожного аудитора. Адже підбір операцій має відбуватись так, щоб мали

місце як емпіричний період формування первинної облікової інформації, так і період складання звітності.

Як вже зазначалось вище, комп'ютерна техніка в діяльності аудитора може застосовуватись в ході аудиту підприємства, облік на якому ведеться вручну, або із застосуванням комп'ютерної техніки.

Ведення обліку готової продукції вручну пов'язане з відображенням даних в первинних документах та облікових регістрах, що отримуються в результаті ручної обробки інформації. Інформація наводиться і в паперових документах, адже тоді вона краща візуально.

Під час перевірки бухгалтерських паперових документів з реалізації аудитор проводить суцільну перевірку (первинну інформацію спів ставляють із звітною).

Аби знайти наявні відхилення під час аудиторської перевірки розробляються таблиці різних форм і виду, проте на це витрачається велика кількість робочого часу. Тому використання комп'ютерних технологій і спеціалізовано розроблених програм, дозволить спростити та полегшити аудиторську перевірку.

Первинними даними аудитора у його роботі є Протокол для аудиторського висновку. Також, під час аудиторської перевірки застосовується режим автоматизованого документування. Під час цього режиму на основі спеціалізованої інформаційної мови показників БО, що розроблений для зв'язку перевіряючого та бази інформаційних даних та до нього належать: назва, код, алгоритми, місцезнаходження; показник являє собою важливу форму перевірки БО реалізації та транспортування продукції шляхом тестування.

Аудиторський висновок може мати різноманітний вигляд, адже залежатиме від кількості та форми наведеної інформації, а також врахування особистих вимог аудитора.

Аудитор при здійсненні аудиту готової продукції та витрат на її виготовлення може провести аналіз згідно кожної статті відхилення від

норми, з'ясувати що призвело до цих відхилень, а також надати рекомендації щодо покращення застосування засобів. Велике значення має наявність цих відхилень під час здійснення перевірки. Вище наведені дані, дозволяють власникам господарств в процесі виробництва продукції впливати на виробничий процес для економного витрачання ресурсів та коштів.

При здійсненні аудиторської перевірки реалізації і фінансових результатів слід виходити з того, що діяльність будь-якого об'єкта підприємства містить дві взаємопов'язані сторони: господарську і фінансову.

Господарська сторона надає інформацію про основний капітал, в той час як фінансова про кількість застосованих та внесених ресурсів. Взаємодія цих двох сторін під час діяльності господарства, забезпечує майбутній отримуваний фінансовий результат.

Перевірка аудитором процесу реалізації і фінансових результатів має властивість брати початок із встановлення мети, яку поклав виробник: отримання максимального прибутку; захоплення та монополізація ринку та ін.

Інформаційною базою для проведення аудиту є: бухгалтерська та податкова звітність підприємства, а саме ПНП та ПДВ; реєстри з БО виробничих витрат, реалізації, фін. результатів.

Мета аудиторської перевірки – встановлення правильності відображення у звітності: фактичної виручки від реалізації; прибуток від іншої реалізації; позареалізаційних доходів; визначення цін на реалізацію інших МЦ, ОЗ, НА [13, с. 553].

Організація аудиту готової продукції починається з перевірки наявності договорів та їх взаємного погодження з виробничою програмою. Якщо виявляються відхилення, то встановлюються причини, які вплинули на недопоставку продукції. Якщо підприємство сплатило штраф за недопоставку продукції, виявляються причини і встановлюються винні особи в порушенні договірних умов.

Фактичний обсяг всієї відвантаженої покупцям продукції перевіряється за даними відомості 3.1, яка складається на основі даних рахунку 36 “Розрахунки з покупцями та замовниками”, згідно якої аудитор встановлює не тільки загальний обсяг поставок продукції по підприємству в цілому, а й визначає їх розмір по кожному покупцю зокрема.

Особливу увагу аудитор приділяє перевірці правильності відображення у відомості 3.1 даних первинних бухгалтерських документів по відвантаженню готової продукції. Перевіряється, в першу чергу, чи всі суми включені у відомість. Якщо в процесі перевірки виявляються розбіжності, аудитор в обов’язковому порядку повинен вияснити їх причини. При в’ясненні законності встановленої ціни на готову продукцію використовуються законодавчі акти України в частині застосування граничних норм націнок та граничного рівня рентабельності готової продукції для підприємств монополістів та інших.

Правильність встановлення цін перевіряється по рахунках постачальників, накладних і платіжних документах на відпуск готової продукції. При перевірці рахунків встановлюється факт недопущення завищення чи заниження ціни та сум торгових націнок на продукцію. Доцільно, щоб аудитор особисто переконався у правильності встановлення цін на товари чи готову продукцію, безпосередньо на місцях продажу продукції торговим організаціям або громадянам [14, с. 95].

При перевірці підприємств аудитор аналізує правильність оформлення касових звітів і повноту відображення реалізованих товарів. Для цього переглядаються дані звітів та виписки касового апарата, можлива і раптова перевірка торгової діяльності.

Аудитор перевіряє достовірність і своєчасність складання рахунків платіжних документів за відвантаженою продукцією. Значну увагу при цьому необхідно приділити на правильність оформлення платіжних документів і поступлення коштів на рахунки в установах банку. Згідно відомості 3.1. перевіряється достовірність відображення сум по статтях Балансу. Суми по

статтях Балансу “Готова продукція” і “Товари” повинні відповідати залишкам готової продукції на складах підприємства.

Головним моментом перевірки достовірності бухгалтерських і звітних даних по реалізованій продукції є детальний розгляд додатків до виписок банку, платіжних документів, на підставі яких проводяться записи в реєстрах (журналах) бухгалтерського обліку по кредиту рахунку 701 “Дохід від реалізації готової продукції” в кореспонденції з дебетом рахунку 311 “Поточні рахунки в національній валюті”, рахунку 312 “Поточні рахунки в іноземній валюті”, рахунку 301 “Каса”, рахунку 313 “Інші рахунки з банках”, рахунку 333 “Грошові кошти в дорозі в національній валюті”. При цьому необхідно звернути увагу на те, що у виручку від реалізації продукції включається вартість відвантаженої продукції, яка вказана в оформлених для оплати покупцями розрахункових документах.

При частковій оплаті перевіряються дані по відомості 3.1 шляхом співставлення загальної суми рахунку-накладної, зареєстрованої у відомості з відмітками в цій же відомості про оплату і списання.

У даний час багато підприємств практикують попередню оплату за готову продукцію, через це по кожному покупцю необхідно детально вивести суму попередньої оплати і перевірити правильність розрахунку з ним. Дуже часто підприємства під виглядом попередньої оплати здійснюють перерахування сум, які не обкладаються податком на додану вартість. Необхідно виявити випадки невключення до податкового зобов’язання таких сум ПДВ. Також необхідно уважно перевірити обґрунтування перерахованих сум.

При перевірці розрахунків за готову продукцію в порядку бартерних операцій перевіряється, можливість включення всіх коштів у діапазон реалізації, обкладалася вона ПДВ, яка була вартість здійснення бартерного обміну. Пізніше здійснюється перевірка правомірності нарахування оподаткованого обороту для обкладення податком на додану вартість.

Під час аудиторської перевірки, перевіряється вартість безповоротно одержаної продукції, але мусить зважити, що їхня вартість включається до об'єкта оподаткування ПНП.

Агропромислові формування, що застосовують при оформленні розрахунків векселі, повинні визначити послідовність здійснення операцій по рахунках бухгалтерського обліку.

При використанні на підприємстві методу нарахування реалізації товарів у бухгалтерському обліку в момент передачі товарів, вартість реалізованої продукції відображається такими проводками:

Дт 361 "Розрахунки з покупцями і замовниками"

Кт 701 "Дохід від реалізації продукції"

Оформлена вексями сума відображається записом:

Дт 341 "Короткострокові векселі, одержані в національній валюті"

Кт 361 "Розрахунки з покупцями і замовниками".

При перевірці сільськогосподарських підприємств, що здійснюють торгівлю по готівковому розрахунку, значну увагу необхідно приділити складанню товарного звіту, до якого повинні бути прикладені копії касових чеків. Аналізуючи включені в обсяг реалізації суми і копії товарних чеків, аудитор порівнює по номенклатурі з приходом цих товарів і визначає ступінь включення цих сум в обсяг реалізації і обґрунтування цін на товари. Він перевіряє також відповідність аналітичного обліку товарів і їх синтетичного відображення на рахунках бухгалтерського обліку.

Особливо детальному аналізу підлягає операція списання готової продукції (товарів). Аудитор перевіряє правильність списання і відображення результатів на рахунках бухгалтерського обліку. В ході аудиту руху готової продукції аудитор може виявити наступні порушення (див. додаток М).

Крім того, аудиторською перевіркою контролюється списання позавиробничих витрат на собівартість реалізованої продукції.

Зрештою, аудитор аналізує правильність визначення результатів реалізації готової продукції по кожній номенклатурній одиниці,

достовірність перенесення їх в реєстри БО і в звітність форми 1 “Баланс підприємства” та форми 2 “Звіт про фінансові результати” річної і квартальної звітності.

РОЗДІЛ 3. МЕХАНІЗМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ У ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

3.1. Напрями вдосконалення організації обліку реалізації сільськогосподарської продукції

Питання вдосконалення обліку продукції є надзвичайно важливими та актуальними для будь-яких суб'єктів виробництва, у тому числі і фермерських господарств. Реалізація цього завдання забезпечує економію часу та оптимізує використання ресурсів.

При реалізації сільськогосподарських культур варто забезпечити точне формулювання валового збору кожної культури. Зокрема, облік надходження продукції рослинництва в ПФГ “Поточище” ведуть у “Щоденнику надходження сільськогосподарської продукції”, який сприяє повторенню записів у типових первинних документах. Даний документ заповнює працівник, який зараховує зібрану продукцію на зберігання.

ПФГ “Поточище” звертають увагу на особливості обліку сільськогосподарської продукції. Зокрема, тотальна маса отриманої продукції при зборі врожаю завжди є більшою за ту яка буде готуватись до продажу. Для цього доцільно проводити корегування їх відповідно до кількості відходів.

Як пропозиція в ПФГ “Поточище” бухгалтерські записи по оприбуткуванню сільськогосподарської продукції необхідно обліковують в момент їх надходження. Приміром, списання “мертвих відходів” супроводжують методом “червоне сторно”. Тобто віднімають у “Журналі реєстрації господарських операцій” і складають проводку Дт 26 “Готова продукція” та Кт 86 “Зведені за елементами витрати основної діяльності” [25, с. 47].

Поточний облік витрат у рослинництві закінчується в кінці року. Далі на ПФГ “Поточище” визначається фактична собівартість виробленої

господарством сільськогосподарської продукції за її видами. Для цього формуємо калькуляцію, яка і виступає заключним етапом обліку витрат. Дана ситуація приводить до необхідності пошуку якісно нових підходів до групування даних про процеси продажу продукції.

У цьому питанні слід виділити такі моменти. Удосконалення системи обліку реалізації продукції, передусім, повинно торкнутися первинної документації. На нашу думку, удосконалення облікової документації і документообігу у досліджуваному підприємстві повинно здійснюватись у таких ключових напрямках:

На документальне оформлення процесу обліку реалізації сільськогосподарської продукції на ПФГ “Поточище” мають також вплив види і канали реалізації.

Реалізація продукції, виробленої в ПФГ “Поточище”, здійснюється підприємствам елеваторної і зернопереробної промисловості або цукровим заводам, закладам торгівлі, бюджетним установам, жителям на ринках.

Реалізацію сільськогосподарської продукції проводить фермер, а також довірені особи. ПФГ “Поточище” використовує скорочений План рахунків для у якому інформація про вартість реалізації записується на рахунку 70 “Доходи від реалізації”. З використанням таких записів:

- зображено реалізовану продукцію Дт 70 “Доходи від реалізації”, Кт 26 “Готова продукція”;

- зображено дохід від реалізації продукції Дт 37 “Розрахунки з різними дебіторами”, Кт 70 “Доходи від реалізації”;

- одержано кошти Дт 30 “Готівка”, 31 “Рахунки в банках”, Кт 37 “Розрахунки з різними дебіторами”.

ПФГ “Поточище” веде рахунок 90 “Собівартість реалізації” на якому відображають дані про собівартість реалізованої сільськогосподарської продукції. У випадку виникнення витрат пов’язаних з продажем продукції до складу виробничої собівартості не враховують витрати на збут.

Реалізовану продукцію списують на реалізацію по ціні, яка обліковується на рахунку 27 “Продукція сільськогосподарського виробництва”. За такою проводкою Дт 901 і Кт 27.

Проте деякі фермерські господарства облік реалізації сільськогосподарської продукції здійснюють на рахунку 70 “Доходи від реалізації”. А для відображення собівартості проданої продукції проводять кореспонденцію Дт 70 і Кт 27. Поставка сільськогосподарської продукції і дохід відображають по Кт 70. А витрати на збут збираються також теж по Дт 70. Недоліком Однак, в кінці року, при заповненні звіту про фінансові результати з'являється потреба у розділенні порізно витрат та доходів від продажу продукції. Це і вимагає проведення зайвої роботи облікового апарату та невчасного для прийняття управлінських рішень.

В умовах конкурентного середовища безмірно зростає роль витрат на виробництво продукції, собівартість та прибуток від реалізації. Отже, однією з особливостей в обліку є формування цих дефініцій. У ПФГ “Поточище”, доцільним буде розраховувати показники виробничої собівартості. Бо для фермерських господарств важливим показником виступатиме рентабельність.

Як пропозицію в покращенні обліку реалізації сільськогосподарської продукції доцільно покращити облік операцій з реалізації продукції за рахунок аналітичного та синтетичного подрібнення. Детальну характеристику рахунків реалізують з впровадженням рахунків третього і нижчих порядків. Це впроваджується для конкретизації інформації до рахунку 701 “Дохід від реалізації продукції”.

В умовах конкурентного середовища ціну на сільськогосподарську продукцію визначає попит та пропозиція на товари які виробляються у ПФГ “Поточище”.

У ПФГ “Поточище” головною метою є одержання прибутку, проте не кожного року отримує його. Це буває у випадках коли виручка дорівнює витратам, а коли виручка не вкриває витрати, то фермер отримує від'ємний

фінансовий результат. У випадку від'ємного фінансового результату відображаються збитки, які можуть призвести у майбутньому до банкрутства.

Застосування П(С)БО 30 “Біологічні активи” внесло принципово новий порядок обліку сільськогосподарської діяльності, оцінки надходження продукції, активів, визначення фінансових результатів діяльності сільськогосподарських товаровиробників [7].

Функціонування ПФГ “Поточище” потребує витрат які направляються на безпосередні потреби керівника господарства та його членів сім’ї. Дані витрати покриваються за рахунок доходу. До таких витрат належать вартість ТМЦ та продукції, які ідуть на винагороду сім’ї фермера, сплачені податки керівника як фізичної особи. До них відносимо податок на майно, на доходи, та з власників транспортних засобів.

Прибуток ПФГ “Поточище” іде за двома напрямками на:

- виробниче споживання (створення фонду розвитку фермерського господарства і може використовуватися на поповнення власного капіталу, на покращення соціальної сфери сільської території, а також на розвиток власного пенсійного фонду);
- особисте споживання (застосовування прибутку на власні діла фермера та членів його сім’ї).

Процес реалізації у ПФГ “Поточище” передбачає передачу власно виготовленої сільськогосподарської продукції від фермера до покупця та здійснення розрахунків відповідно до договірних зобов’язань та аграрних розписок. Вид сільськогосподарської продукції, що продається передбачає формування двох оцінок, перша це – виробнича собівартість тобто ціна її реалізації.

Проведення модернізації виробництва та сертифікації продукції дозволять розширити можливості сільськогосподарських товаровиробників виходу на нові ринку збуту та отримання прибутку від реалізації.

Фермерські господарства займаються також реалізацією екологічно якісної продукції та вносять пропозиції щодо удосконалення. Даний процес забезпечить правильність відображення витрат на виробництво екологічної продукції і включення їх до собівартості продукції. Даний показник також дозволить проведення виразної ідентифікації витрат на понесених на виробництво екологічної продукції.

Оскільки методика обліку процесу реалізації яка діє у ПФГ “Поточище” включає не окреслює спроби цілісного його відображення. То проблема аналітичної конкретизації показників реалізації є актуальною. Щодо відображення даних з реалізації кожному виду сільськогосподарської продукції в аналітичному обліку має бути відображення даних про отримані доходи, витрати та показники про фінансові результати.

ПФГ “Поточище” на сьогодні саме встановлює асортиментну, маркетингову та цінову політику. Тому як пропозиція йому буде відкриття аналітичних рахунків залежно від інформаційних потреб, які необхідні для прийняття правильних управлінських рішень.

ПФГ “Поточище” здійснює також розподіл отриманого від реалізації прибутку. В основному розподіл прибутку іде на виробничі потреби (для цього формується певний розрахунок, в якому встановлюють розмір потреби у фінансах на проведення будівельно-монтажних робіт, а також суму коштів закупівлю основних засобів та модернізацію запасів) та на особисте споживання (включає суму товарної продукції приватного виготовлення, котру ужили члени фермерського господарства, ТМЦ для задоволення особистих потреб, необхідна сума фінансових коштів).

До доходів на ПФГ “Поточище” належить оплата праці, премії та матеріальна допомога яку вони одержали там та натуральні виплати. Вона також входить до розподілу суми на особисте споживання.

У ПФГ “Поточище” розраховують також справедливую вартості біологічних активів із застосуванням методу прийняття цін, що полягає у таких варіантах: використання останньої ринкової ціни операції з такими

активами; використання ринкових цін на подібні активи; використання додаткових показників, які визначають ступінь цін на біологічні активи [35, с. 76].

Суть використання методу сторонньої професійної оцінки полягає у визначенні справедливо вартості біологічних активів на основі залучення до цього процесу незалежного експерта.

Такі методи дають можливість зробити висновок про досить складну і об'ємну додаткову роботу обліковцям і членам комісії. Тому ми пропонуємо додатковий метод оцінки – сезонний. На дату річного балансу комісія проводить оцінку біологічних активів та сільськогосподарської продукції за справедливою вартістю, відповідно до п'яти способів оцінки, а на дату проміжного балансу використовувати сезонний коефіцієнт, який вираховується, виходячи із рівня інфляції, сезону. Застосування даного методичного підходу є досить практичним, оцінки індекс інфляції постійно обліковується у періодичній пресі, а відповідно до сезону використовується коефіцієнт, який визначається господарством самостійно і відображається у Наказі про облікову політику фермерського господарства.

3.2. Удосконалення обліку реалізації продукції при використанні комп'ютерних технологій

Процес комп'ютеризації обліку є одним із шляхів підвищення ефективності виробничої діяльності для будь-якого підприємства. Провівши в обліку господарські операції в декілька разів швидше, ніж за ручної форми обліку, бухгалтер матиме більше часу для аналізу, оцінки ситуації та прийняття оптимальних рішень щодо підвищення ефективності господарювання на перспективу.

Для ПФГ “Поточище” ми можемо порекомендований програму “Бухгалтерський облік для фермера”, в якій документація оформляється улюбий період часу.

Первинними даними для “Бухгалтерський облік для фермера” виступають проводки, які почергово записують у журнал обліку господарських операцій. Програма містить дані про проводки, які показують фінансово-господарську діяльність фермера. Дана програма має можливість вміщувати велику кількість проводок посорттованих по датою, або сумі.

Запропонована програма дозволить відслідковувати розрахунки з покупцями і постачальниками, по оплаті праці та ін. Оскільки аналітичний облік у тваринництві вимагає фахове налагодження програмного забезпечення.

Стан та послідовність відображення обліку тварин на вирощуванні з використанням комп’ютерних програм можемо відобразити на рис. 3.1.



Рис. 3.1. Модель технології ведення комп’ютеризованого обліку тварин ПФГ “Поточище”, *

Джерело: розроблено на основі [39, с. 120].

У ПФГ “Поточище” інформаційна система, з використанням даної програми, буде формується в автоматичному режимі. Де на екрані бухгалтер вносить зміни та коректування нормативно-довідкових даних.

Щодо обліку тварин то на них створюється нормативно-довідкова база яка включає господарські операції і сальдо, а потім створюється робоча база даних, проставляються проводки по кодах операцій. Коди господарських операцій дають змогу провести машинальну вибірку групами тварин та їх рухом їх приплід, живу масу та кормо-дні за відповідні періоди часу [42, с. 120].

Програма “Бухгалтерський облік для фермера” має також вкладку “Введення і розрахунки даних про рух тварин”. Дана вкладка містить таку послідовність дій:

- обчислення кормо-днів;
- запровадження даних зважування тварин;
- обчислення визначення приросту;
- впровадження даних про рух тварин;
- вихід.

У ПФГ “Поточище” можна буде заносити дані в такій систематичності:

- номер та дата документу;
- код та зміст господарської операції;
- група, вага тварин;
- кількість голів тварин;

У вкладці “Відомість зважування тварин” записують цифри, зокрема:

- дата зважування, кількість та вага голів тварин;
- номер групи.

Потім дані по тваринах переносяться у обороно-сальдову базу. Комп’ютерна програма автоматично здійснює розрахунок приросту і обчислення кормо-днів, а також заповнюється господарська операція по обліку приросту живої маси тварин.

Обчислення кормо-днів проводиться окремо по будь-якій статеві-віковій групі тварин, а потім вводяться дані в сальдову базу даних і бази даних.

Далі в програмі випадає меню “Складання і друк вихідних регістрів”, тут відображаються такі етапи, які подані на рис. 3.2.

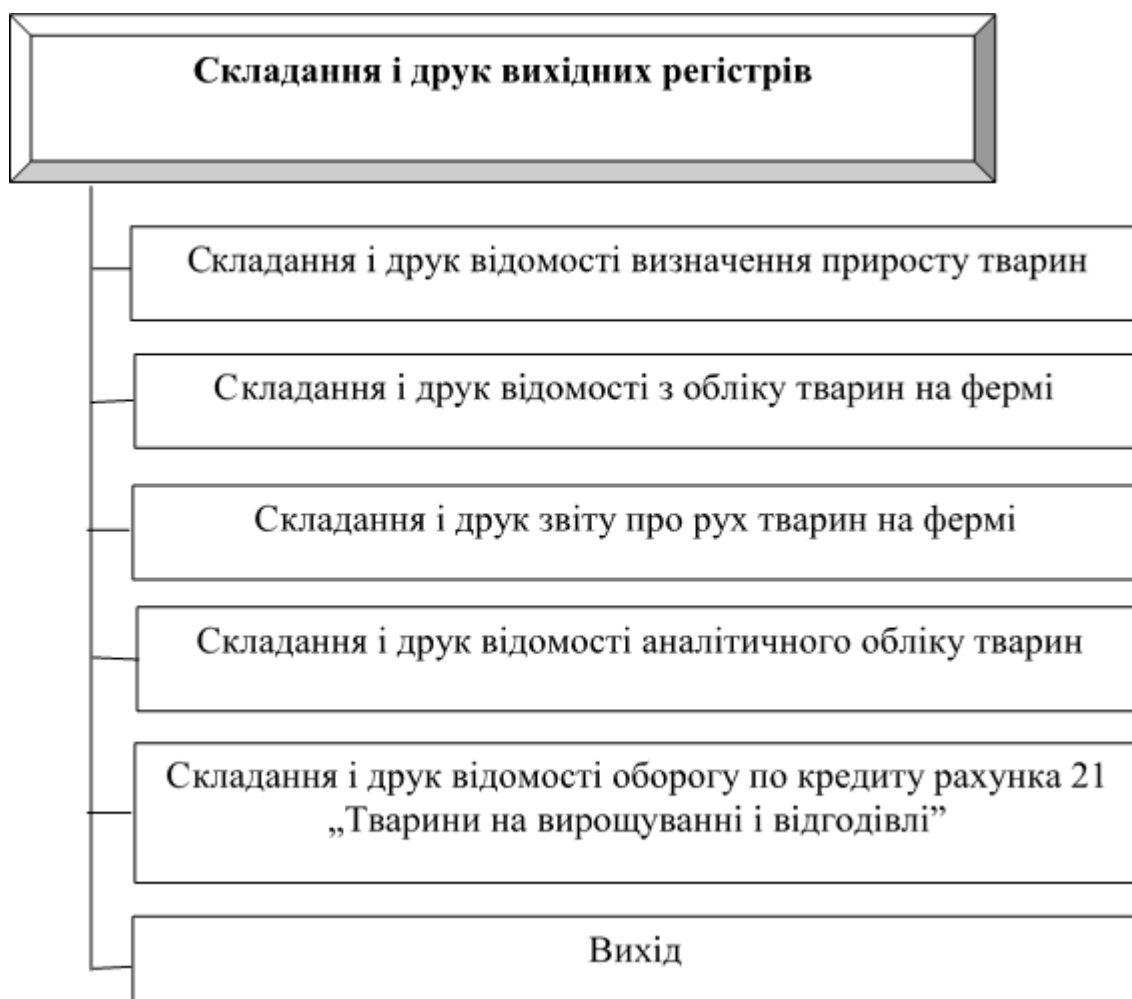


Рис. 3.2. Вигляд у програмі “Складання і друк вихідних регістрів” *

* Джерело: власна розробка.

Отримані дані можна автоматично роздрукувати. Після цього потрібно переступати до заповнення, в даній програмі, “Відомості визначення приросту тварин” де проходить обчислення показників по надходженню

вибуттю і групи тварин. Дана програма вже не потребує заповнення вручну первинного документу – “Розрахунок визначення приросту”.

Програма “Бухгалтерський облік для фермера” дозволяє також в автоматизованому режимі вести “Відомість обліку тварин і птиці” яка ідентична до Книги обліку по кожній статеві-віковій групі. Вона дозволяє проконтролювати рух худоби, птиці в господарстві. Тут також обліковець може побачити інформацію про кількість голів на фермі та їх вагу на початок і кінець періоду. Окремо можемо відобразити обороти за потрібний бухгалтеру період.

ПФГ “Поточище” за допомогою впровадження даної програми зможе видруковувати та вести Відомість аналітичною обліку тварин, відповідно до будь-якого аналітичному рахунку до синтетичного рахунка 21. Дозволяє також улюбий час вивести дебетові і кредитові обороти у кількості, вазі та у грошовому вимірнику за звітний період.

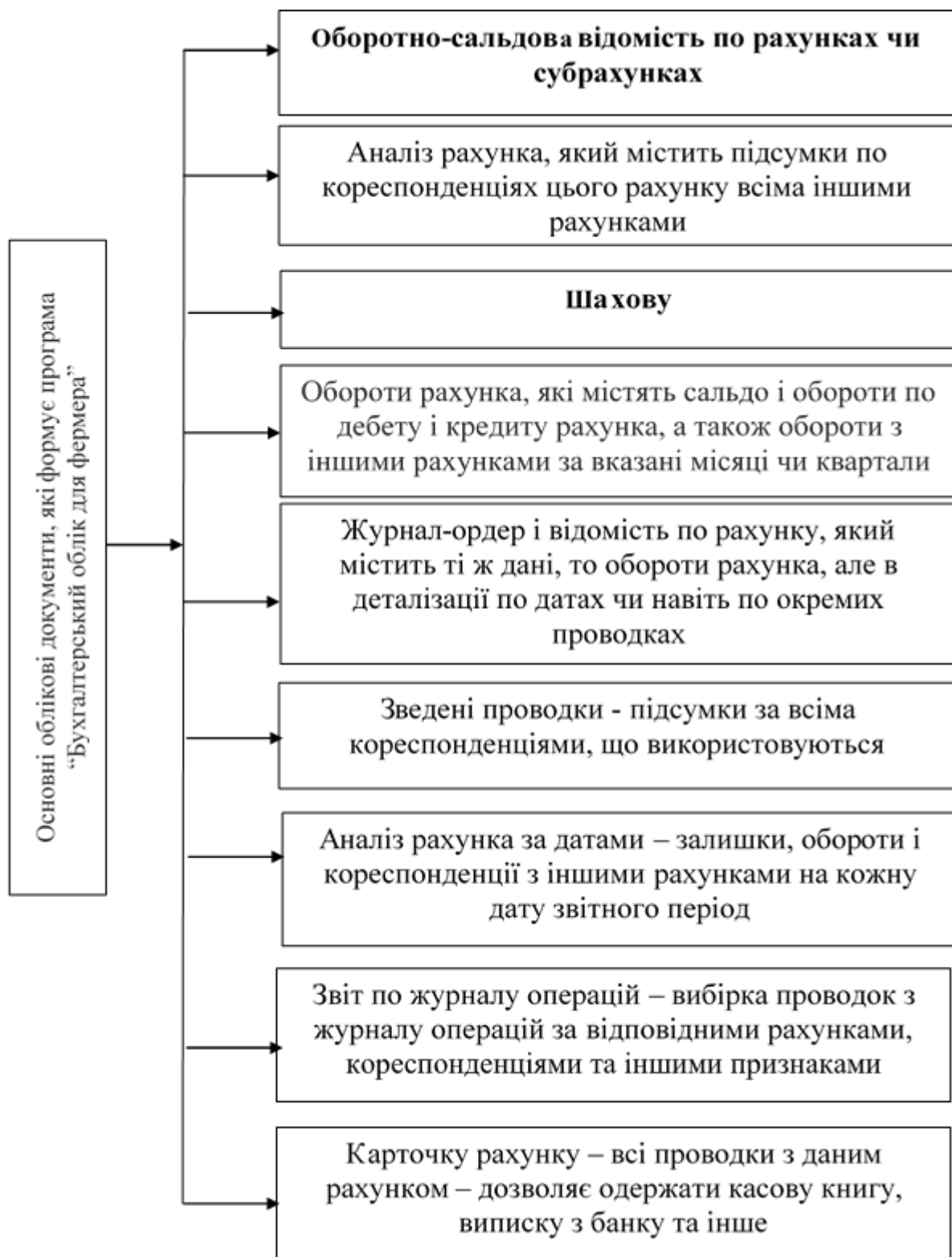
На кінцевому етапі дана програма дозволить заповнення та друк Відомості обороту по Кт 21 “Тварини на вирощуванні і відгодівлі”. Дана відомість ідентична журналу-ордеру по Кт 21 рахунка.

Перевагою “Бухгалтерський облік для фермера” є можливість автоматичного створення та друку вихідних документів. При цьому бухгалтер один раз вводить дані операції щодо кількості, суми та числа і відразу отримує проводки в журналі операцій.

Програма також дає можливість легко міняти стандарті форми документів. Та за допомогою складання проводок вона складає звітність та інші первинні документи, що подано на рисунку 3.3.

Ці документи можуть формуватися за відповідний період часу (місяць, квартал чи рік).

Слід відмітити, що на сьогодні програмні продукти, що існують на ринку автоматизації процесу обліку умовно можна поділити на три групи [36, с. 183].



**Рис. 3.3. Основні облікові документи, які формує програма
“Бухгалтерський облік для фермера” ***

* Джерело: систематизовано на основі [45, с. 50].

Першу групу складають крупні програмні продукти, які полегшують роботу обліково-аналітичних працівників. Вони включають

взаємопов'язаних програми щодо прогнозування стану та функції об'єкту на заданий прийдешній термін. Такі програми розраховані на великі підприємства, які виробляють продукцію, яка потребує складного внутрішнього обліку, з великим оборотом, бухгалтерії яких складаються з кількох відділів, а також крупні торгові комплекси, які включають в себе розвинуту систему філіалів і віддалених складів. Такі програми, як правило, розробляються під замовлення конкретного суб'єкта господарювання і настраюються на умови конкретної бухгалтерії вже в процесі розробки. Хоча можливий варіант придбання вже готової програми, зокрема це "Інтегратор", "Моноліт", БЕСТ-3, програмні комплекси фірми ІС, а також широко відомі на Заході Scala (Швеція), Platinum (США), які вже мають свої представництва в Україні.

Слід відмітити, що програмні продукти цього класу є головним контуром в системі програм фінансово-економічного класу, які окрім бухгалтерських програм включають: фінансово-аналітичні системи, системи управління виробництвом, програми управління проектами, системи електронних платежів, персональні планувальники тощо.

Другу групу бухгалтерських програм складають програми, які автоматизують окремі ділянки бухгалтерського обліку, тобто АРМ. Для повної автоматизації обліку АРМ мало ефективні, так як при зв'язку модулів можуть виникнути проблеми передачі інформації між ними, а весь комплекс стане дуже громіздким (якщо звичайно, вони не являються частиною комплексу програм одного розробника).

До третьої групи програм відносяться програми, основою яких являється журнал господарських операцій. Обробляючи цей журнал, програма забезпечує облік операцій на рахунках, визначення оборотів і сальдо, складання оборотно-сальдової відомості, складання балансу та іншу звітність. Такі програми будуть корисні для бухгалтерів малих та середніх підприємств, які мають досить однорідну структуру і ведуть відносно нескладний облік. Найбільш розповсюдженими із подібних програм є:

“1С: бухгалтерія”, “Дебет плюс” та ін. Програми цього класу користуються в даний час найбільшим попитом на ринку бухгалтерських програм, вони відносно недорогі і легко адаптуються до умов користувача. З огляду на це, на нашу думку, їх використання можемо бути найбільш вдалим та ефективним у підприємстві.

У цілому, слід відмітити, що застосування комп’ютерної техніки, зокрема програмного забезпечення “1С: бухгалтерія” у процесі обліку реалізації продукції зробить його більш дієвим у сільськогосподарських підприємствах, підвищить оперативність і достовірність облікованих даних, а також підвищить ефективність реалізації аналітичних і контрольних функцій бухгалтерського обліку. Безперечно, що реалізація таких заходів у досліджуваному господарстві вимагатиме понесення додаткових затрат, однак, вони є цілком економічно виправданими.

Отже, для урегулювання проблем удосконалення організації обліку реалізації сільськогосподарської продукції доцільно впроваджувати такі пропозиції:

- повна комп’ютеризація обліку продукції рослинництва та тваринництва із застосуванням потрібного програмного забезпечення, для ведення сільськогосподарської діяльності;
- підвищення кваліфікації та проведення навчання кадрів фермерського господарства, на основі оцінки їх роботи з програмним забезпеченням;
- організація бухгалтерського обліку згідно до вимог чинного законодавства.

ВИСНОВКИ

У роботі наведено теоретичне узагальнення та подана організація і методика обліку та аудиту реалізації продукції у сільськогосподарських підприємствах на прикладі ПФГ “Поточище”, що дозволяє нам зробити подальші висновки:

1. Організація обліку реалізації сільськогосподарської продукції є головною проблемою для фермерських господарств. Недостатнє забезпечення інформаційних систем обліку та неповна кваліфікація робітників погано впливають на фінансово-господарську діяльність фермерського господарства.

Дослідження особливостей галузі сільського господарства та обсягів виробництва ПФГ “Поточище” стверджує про потребу у використанні щонайбільше полегшеного варіанту організації обліку, який не повинен заперечувати діючі нормативно-правові акти, які регулюють організацію обліку в фермерських господарствах.

2. Процес обліку реалізації продукції сільського господарства виступає завершальним процесом трансформації грошей у товар, потім перетворення знов в гроші. Визначено, що продукція, яка виробляється у фермерських господарствах відображається у грошовому виразі, і відображає отриманий результат від усієї фінансово-господарської діяльності. Розвиток фермерських господарств на сьогодні виступає об’єктивним процесом, та складає систему виробничих відносин, які формуються у господарстві, націлені на їх прибуткову діяльність та на підвищення життєвого рівня на селі.

Діяльність ПФГ “Поточище” можна розглядати, як рухливу система, в якій безупинно відбуваються зміни щодо масштабів виробництва, організації і методології обліку реалізації продукції, її асортименту, номенклатуру, а також технічних процесів.

3. Дослідження організації та методики обліку реалізації продукції, свідчить про ефективне використання всіх належних їм ресурсів, а зокрема основних засобів, персоналу, землі. Доведено, що для ПФГ “Поточище” результат від реалізації виступає вирішальним фінансовим показником, який розкриває їх господарську діяльність.

4. Проведення аудиту обумовлене характером виробничих відносин у фермерському господарстві. Аудит служить досягненню основної мети управління та потребує переосмислення змісту і ролі його проведення в системі управління фермерським господарством. Особливе значення він має тепер, оскільки він прагне до формування взаємозв’язків та взаємовпливу аудиту і інших функцій управління. Метою аудиту у ПФГ “Поточище”, виступає кваліфікована допомога, за допомогою методів аудиту в організації облікових процедур та вчасному прийнятті рішень, що здійснюється. Аудит реалізації продукції полягатиме в пошуку закономірних змін які викликають відхилення від заданих параметрів.

Завдання аудиту реалізації продукцію також повинно включати: перевірку об’ємів реалізації продукції за рахунок обчислення кількості реалізованої продукції (цілому та по видах продукції); перевірку правильності проставлення кореспонденції рахунків; обчисленні фінансового результату від реалізації сільськогосподарської продукції з урахуванням фактичної собівартості реалізованої продукції та продажної ціни.

5. Організація ведення обліку за допомогою впровадження у дію програми “Бухгалтерський облік для фермера” має переваги над ручним способом. Про це свідчить легкість у внесенні даних, зручність, темп обробки даних, який сприятиме розумному витрачанні часу та здійсненню аналізу господарської діяльності, впливатиме на вчасне прийняття управлінських рішень.

6. Доведено, що у ПФГ “Поточище” потрібно провести цілеспрямовану роботу направлену на підвищення ефективності виробництва сільськогосподарської продукції (а зокрема це— зростання технологічного

рівня виробництва, впровадження ресурсозатратних та екологічно чистих технологій шляхом підтримки відповідних облікових пропозицій, впровадження автоматизованих систем обліково-аналітичних програм та проведення аудиторських процедур), а це у майбутньому впливатиме і на реалізацію продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Закон України “ Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258>
3. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Доходи”. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 “Біологічні активи”. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 “Запаси” Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
9. Інструкція “Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій”. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
10. Методичні рекомендації щодо застосування регістрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN48748.html
11. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: підручник. К.: КНЕУ, 2002. 624 с.
12. Бабич В.В. Бухгалтерський облік на підприємствах малого бізнесу в Україні. К.: Лібра, 1996. 160 с.

13. Білик М. Д. Організація і методика аудиту сільськогосподарських підприємств: Підручник. К.: КНЕУ, 2003. 628 с.
14. Бондар М.І. Аудит в АПК. К.: КНЕУ, 2003. 188 с.
15. Бородіна О.М., Киристюк С.В. Інституційні засади змін державної підтримки аграрного сектора України відповідно до вимог СОТ. Економіка і прогнозування. 2008. № 3. С. 87-105.
16. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. Житомир: ПП "Рута", 2002. 592 с.
17. Бутинець Ф.Ф., Малюга Н.М. Особливості бухгалтерського обліку в торгівлі. Курс лекцій. Навч. посіб. Житомир: ЖІТІ, 2000. 608 с.
18. Гайдучок В.М., Затхей Б.І., Лінник М.К. Теорія і технологія наукових досліджень. Навчальний посібник. Львів: Афіша, 2006. 232 с.
19. Гаценко О.П., Стрибуль О.В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник. К.: Ун-т "Україна", 2005. 197 с.
20. Гладких Т.В. Фінансовий облік. Київ: Видавництво "Центр навчальної літератури", 2007. 480 с.
21. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні: Навчально – практичний посібник. Дніпропетровськ: ТОВ "Баланс –клуб", 2007. 768 с.
22. Губені Ю.Е. Основи підприємництва та агробізнесу. Львів: Укр. технології, 2002. 253 с.
23. Давидов Г.М. Аудит. К.: Т-во "Знання", 2001. 363 с.
24. Дем'яненко М.Я. Облік у селянському (фермерському) господарстві. К.: ІАЕ, 2001. 403 с.
25. Ільчук М.М. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу. К.: Вища освіта, 2002. 98 с.
26. Кириленко І.Г. Аграрна реформа в Україні надбання, проблеми. Економіка АПК. 2005. № 3. С. 8-14.
27. Кірейцев Г.Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки. Житомир: ЖДТУ, 2007. 236 с.

28. Коблянська О.І. Фінансовий облік: К.: Знання, 2006. 473 с.
29. Ковалюк Б.І. Проблеми розвитку сільського підприємництва в Україні. Економіка АПК. 2012. № 2. С. 130-135.
30. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. К.: КНЕЦ, 2008. 334 с..
31. Кулинич В.М. Особливості діяльності фермерських господарств як підприємницької форми господарювання. Економіка АПК. 2005. № 7. С. 45-52.
32. Липчук В.В. Селянські (фермерські) господарства: оцінка і проблеми становлення та розвитку. Львів, 1997. 156 с.
33. Лишиленко О.В. Бухгалтерський (фінансовий) облік: Навчальний посібник. Київ: Видавництво "Центр навчальної літератури", 2006. 628 с.
34. Мельник Л.Ю. Основи підприємництва та ринкової економіки. К.: Вища школа, 1993. 175 с.
35. Мочерний С.В., Устинко О.А., Чоботар С. І. Основи підприємницької діяльності. К.: Вид. центр "Академія", 2003. 280 с.
36. Панасюк В.М., Ковальчук Є.К., Бобрівець С.В. Податковий облік. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 260 с.
37. Примак І.Д., Манько Ю.П., Рідей Н.М. та ін. Екологічні проблеми землеробства. К.: Центр навч. літ., 2012. 456 с.
38. Пушкар М.С. Фінансовий облік. Тернопіль: ТАНГ, 2000. 422 с.
39. Саблук П.Т. Проблеми забезпечення дохідності агропромислового виробництва в Україні в постіндустріальний період. Економіка АПК. 2008. № 4. С. 19-37.
40. Саблук П.Т., Моссаковський В.Б. Бухгалтерський облік у сільськогосподарських підприємствах. К.: "Урожай", 2008. 413 с.
41. Савич В.І. Бухгалтерський облік. Навч. посібник рекомендований МОН України. Київ: Видавництво "Центр навчальної літератури", 2004. 272 с.

42. Скирпан О.Л., Олійник В.М. Бухгалтерський облік в сільському господарстві. Тернопіль.: КЖВ “Тернопіль”, 2008. 294 с.
43. Сопко В.В. Бухгалтерський облік. К.: КНЕУ, 2007. 578 с.
44. Стельмашук А.М. Бухгалтерський облік. Київ: Видавництво “Центр навчальної літератури”, 2007. 528 с.
45. Сук Л.К. Бухгалтерський облік. К. : Університет “Україна”, 2005. 528 с.
46. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України. К.: А.С.К., 2006. 788 с.
47. Хом’як Р.Л. , Лемішовський В.І. Бухгалтерський облік в Україні. Львів: “Інтелект-Захід”, 2005. 1072 с.
48. Хомин П.Я. План рахунків – алфавіт бухгалтера. Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. 2009. Т. 2, № 17. С.54-56
49. Чабанова Н.В., Котенко Л.Н. Бухгалтерський облік (торгівельні і посередницькі підприємства): Навчальний посібник. Х: “Олант” “Друк”, 2008. 454 с.
50. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку. К.: Знання, 2004. 447 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

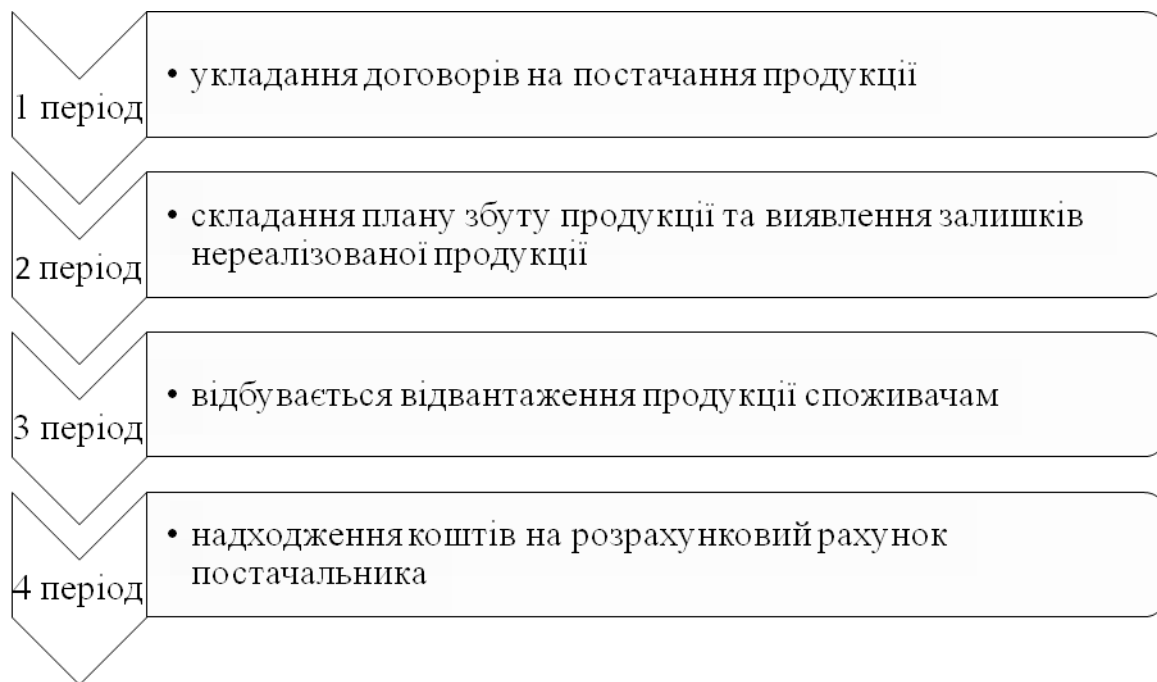


Рис. Процес реалізації продукції на сільськогосподарському підприємстві

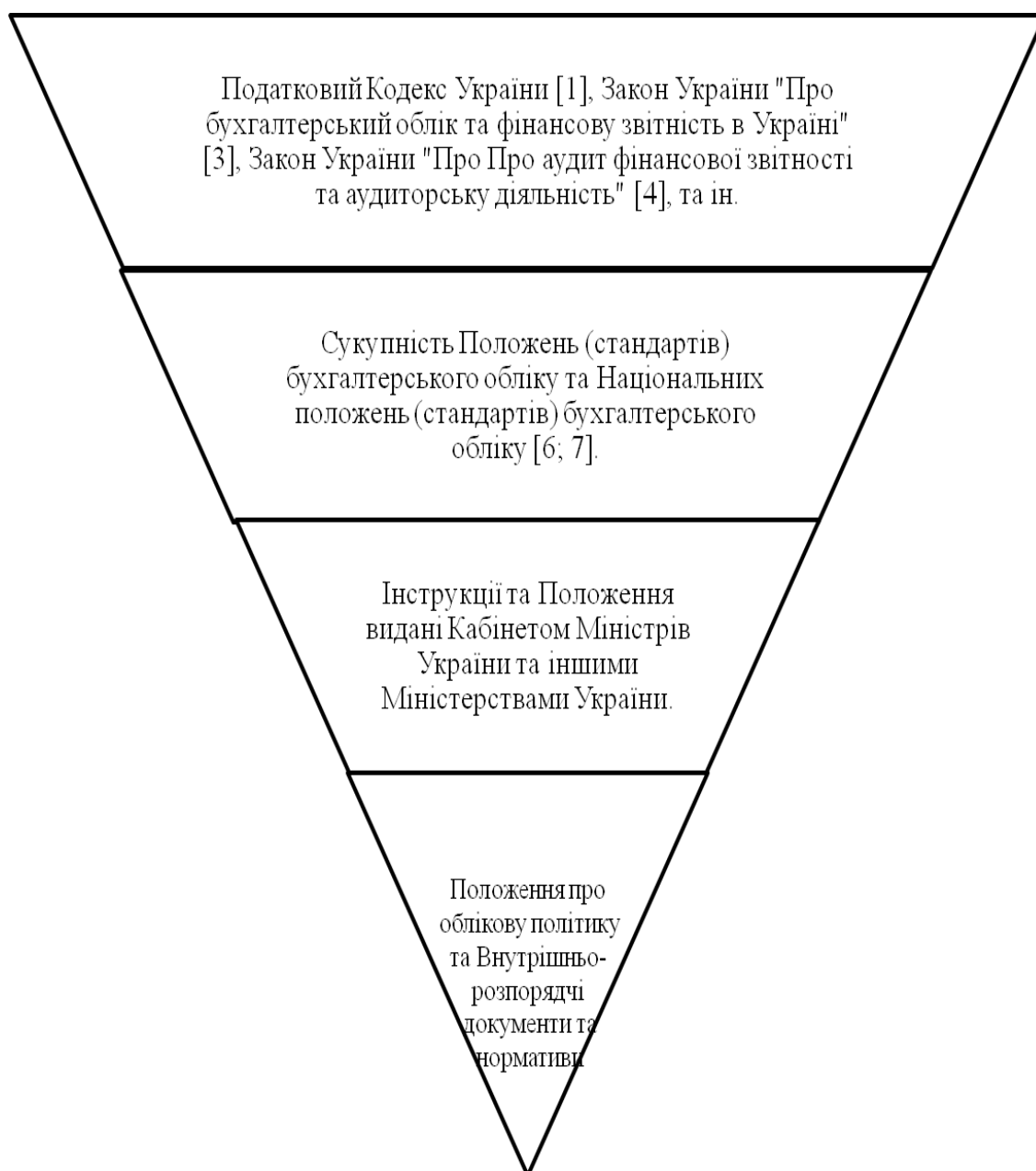


Рис. Модель нормативно-правового забезпечення обліку реалізації продукції

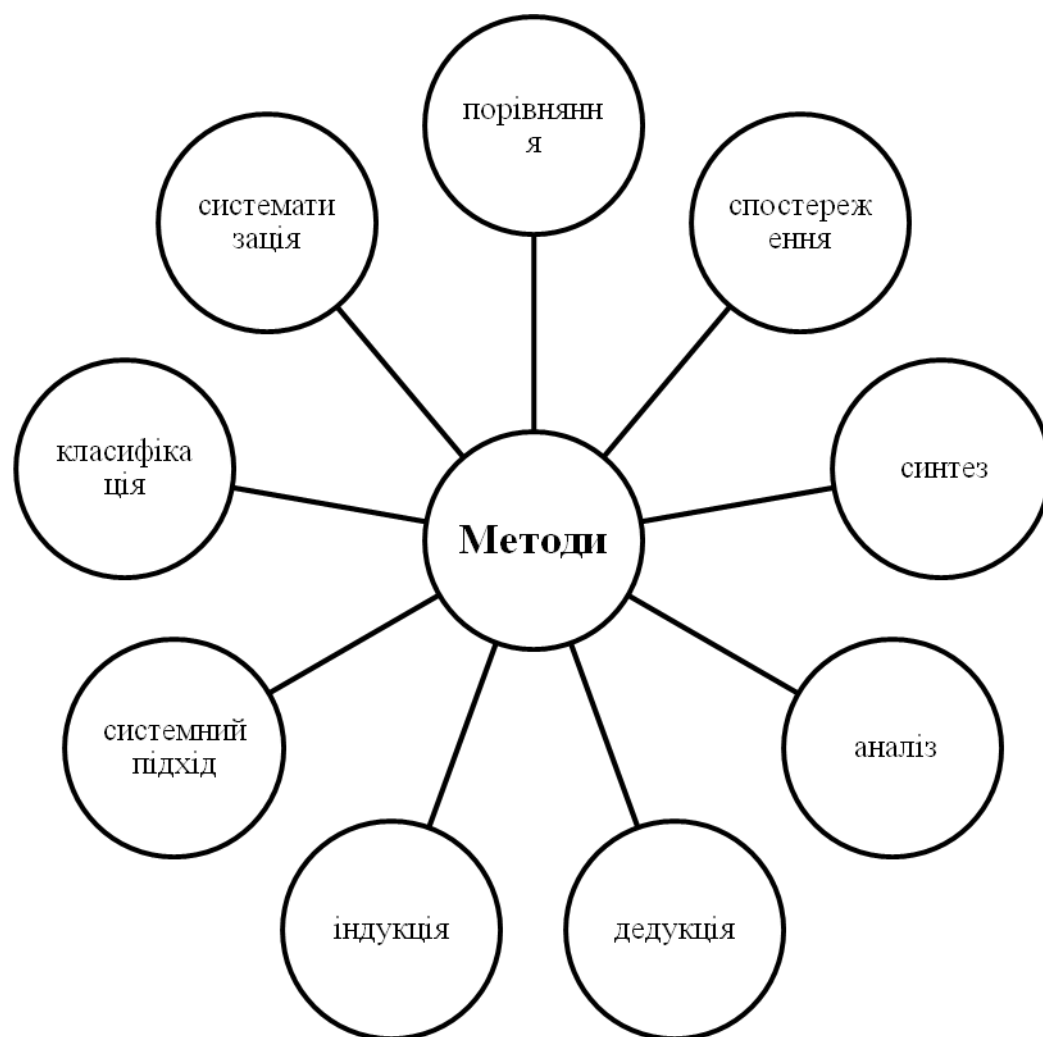


Рис. Методи наукового пізнання використані у роботі

Додаток 1

до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
2017 12 31	20171231
за ЄДРПОУ	03752953
за КОАТУУ	2621683401
за КОПФГ	
за КВЕД	01.41

Підприємство **ПРИВАТНЕ ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "ПОТОЧИЩЕ"**
 Територія **ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА**
 Організаційно-правова форма господарювання
 Вид економічної діяльності **Розведення великої рогатої худоби молочних порід**
 Середня кількість працівників **1 62**
 Адреса, телефон **вулиця Шевченка, буд. 28, с. ПОТОЧИЩЕ, ГОРОДЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛ., 78135**

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 на 31 грудня 2017 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	757	757
Основні засоби	1010	24 817	39 537
первісна вартість	1011	38 711	57 145
знос	1012	13 894	17 608
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість	1016	-	-
знос	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	2 060	2 402
первісна вартість	1021	2 060	2 402
накопичена амортизація	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізичні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	27 634	42 696
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	29 196	37 667
Виробничі запаси	1101	20 654	25 846
Незавершене виробництво	1102	2 253	3 793
Готова продукція	1103	6 289	8 028
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	3 686	3 784
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11 575	16 238
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
з нарахованих доходів	1140	-	-
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 945	135
Готівка	1166	-	2
Рахунки в банках	1167	5 945	133
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	50 402	57 824
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	78 036	100 520

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	62 126	73 841
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	824	824
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	12 634	22 229
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	75 584	96 894
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	33	86
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	1 493	1 606
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 526	1 692
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	608	1 657
розрахунками з бюджетом	1620	185	45
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	3	6
розрахунками з оплати праці	1630	130	226
за одержаними авансами	1635	-	-
за розрахунками з учасниками	1640	-	-
із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	926	1 934
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	78 036	100 520

Керівник

КОЗЛО МИРОСЛАВ ПЕТРОВИЧ

Головний бухгалтер

ГУЛИН ОРЕСТА ЯРОСЛАВІВНА

1. Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство ПРИВАТНЕ ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "ПОТОЧИЦЕ"

(найменування)

за ЄДРПОУ:

КОДИ

2 0 1 7 | 1 2 | 3 1

03752953

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік 2017 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	73 489	42 543
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
Премії підписані, валова сума	2011	-	-
Премії, передані у перестрахування	2012	-	-
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(49 702)	(30 040)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	23 787	12 503
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	-	719
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	-
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
Адміністративні витрати	2130	(879)	(542)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(940)	(424)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	-
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	21 968	12 256
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	261	575
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(197)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	22 229	12 634
збиток	2295	(-)	(-)

Продовження додатка 2

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	22 229	12 634
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	22 229	12 634

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	35 744	19 734
Витрати на оплату праці	2505	3 576	2 160
Відрахування на соціальні заходи	2510	771	466
Амортизація	2515	3 714	2 745
Інші операційні витрати	2520	7 716	5 901
Разом	2550	51 526	31 006

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

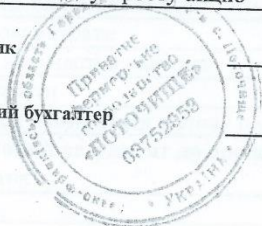
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

КОЗЛО МИРОСЛАВ ПЕТРОВИЧ

Головний бухгалтер

ГУЛИН ОРЕСТА ЯРОСЛАВІВНА



Підприємство ПРИВАТНЕ ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "ПОТОЧИЩЕ"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ				
2	0	1	7	1
2	0	1	7	1
0	3	7	5	2
9	5	3		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за рік 2017 р.

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	73 489	42 543
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	719
Цільового фінансування	3010	113	224
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	-	-
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(7 376)	(41 600)
Праці	3105	(3 576)	(2 160)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(771)	(466)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(-)	(-)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(-)	(-)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	61 879	-1 459
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	261	572
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-

Надходження від вибуття дочірнього підприємства та інших господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	(-)	(-)
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та інших господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(67 952)	(-520)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-67 691	1 092
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	-
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-5 812	-367
Залишок коштів на початок року	3405	5 945	6 312
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-	-
Залишок коштів на кінець року	3415	133	5 945

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

КОЗЛО МИРОСЛАВ ПЕТРОВИЧ

(прізвище)

ГУЛИН ОРЕСТА ЯРОСЛАВІВНА

(прізвище)

Гарт зазначеного звіт.
не стверджується

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ 03752953

Нат. Ветеринар

Державне статистичне спостереження

Конфідентційність статистичної інформації забезпечується
статтею 21 Закону України "Про державну статистику"

Порушення порядку подання або використання даних державних статистичних спостережень тягне за собою
відповідальність, яка встановлена статтею 186³ Кодексу України про адміністративні правопорушення

ЗВІТ ПРО ОСНОВНІ ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ
за 2017 рік

Подано:	Термін подання
юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб, які здійснюють сільськогосподарську діяльність — територіальному органу Держстату	не пізніше 28 лютого

№ 50-сг
(річна)
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Держстату
06.06.2017 № 127

Респондент:
Найменування:

ДПТ. Помогиче

Місцезнаходження (юридична адреса):

78135 Ново-Романівське одп. Городенківська р-н
с. Помогиче вул. Шевченка 28
район, населений пункт,

вулиця (приміток, площа тощо. № будинку (корпусу, № квартири (офісу))

Адреса здійснення діяльності, щодо якої подається форма звітності (фактична адреса):

Городенківська р-н с. Помогиче вул. Шевченка 28
78135 Ново-Романівське одп.
район, населений пункт,

(поштовий індекс, область (АР Крим,

вулиця (приміток, площа тощо. № будинку (корпусу, № квартири (офісу))

Порушення відображення в обліку операцій із готовою продукцією

№ з/п	Можливі порушення	Характеристика порушення
1.	Невідповідність оцінки готової продукції методу оцінки, обраного в обліковій політиці підприємства	Порушення порядку дотримання принципів обліку
2.	Неповне відображення в обліку випущеної продукції	Створення не відображеної в обліку готової продукції з подальшим її привласненням
3.	Несвоєчасне відображення в обліку відвантаженої та реалізованої продукції	Порушення облікових принципів щодо відображення операцій в обліку в періоді, в якому вони виникли. Це призводить до перекручування облікових даних, невідповідності даних первинних документів даним облікових регістрів
4.	Відсутність налагодженого аналітичного обліку готової продукції за місцями її зберігання та окремими видами	Зниження рівня внутрішнього контролю за збереженням готової продукції